

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

pro předškolní vzdělávání

„PLAVÁČEK“

*” Skutečně bohatý člověk je ten, kterému děti běží do náručí i tehdy,
když jsou jeho ruce prázdné.“*

Obsah

IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE O ŠKOLE	5
1 OBECNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	6
2 PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ	6
2.1. Materiální podmínky	6
2.1 Životospráva	7
2.2 Psychosociální podmínky	7
2.3 Organizace zajištění chodu MŠ	8
2.3.1 Organizace dne v mateřské škole	9
2.3.2 Způsob zajištění vhodného mikroklimatu	9
2.3.3 Požadavky na hygienicko-protiepidemický režim	9
2.3.4 Řízení školy	10
2.4 Personální podmínky	10
2.5 Spoluúčast zákonných zástupců	10
3 ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ	11
3.1 Přijímání dětí a bližší charakteristika třídy	11
3.2 Spolupráce s institucemi – s vnějšími partnery	12
3.3 Bezpečnostní opatření při práci s dětmi v mateřské škole	12
3.4 Plán výchovných aktivit, akcí a představení	13
4 CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU	15
4.1 Filozofie naší MŠ	15
4.2 Záměry našeho programu	16
4.3 Metody	17
4.4 Formy	17
4.5 Prostředky	17
4.6 Hlavní zásady pro naši práci s dětmi	18
4.7 Vzdělávací záměr školního vzdělávacího programu	19
4.8 Postavení učitelky v ŠVP	19
5 VZDĚLÁVACÍ OBSAH	19
5.1. Integrovaný blok - „Kluci, holky, jdeme do školy“	20
5.2. Integrovaný blok - „Podzimníček a jeho království“	21
5.3. Integrovaný blok - „Když napadne bílá peřina“	23
5.4. Integrovaný blok - „Já a můj svět“	25
5.5. Integrovaný blok - „Voláme sluníčko“	26
5.6. Integrovaný blok - „Naše krásná země“	28
5.7. Integrovaný blok - „Tajemství lesních skřítků, víly Amálky a vodníka Česílka“	30
6 EVALUAČNÍ SYSTÉM	31

6.1	Metody a hodnocení evaluace	31
6.2	Techniky evaluace	32
6.3	System evaluace a hodnocení mateřské školy	32
6.4	Předmět evaluace	32
6.5	Přehled o sledování a hodnocení výsledků – rozvojových a učebních pokroků dětí	33
6.6	Autoevaluace	33
7	VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI.....	35
7.1	Pojetí vzdělávání dětí s priznanými podpurnými opatřeními	35
7.2	System péče o děti s priznanými podpurnými opatřeními	36
7.2.1	Dítě se speciálními vzdělávacími potřebami	36
7.2.2	Forma vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami	36
7.2.3	Postup školy při poskytování podpurných opatření prvního stupně – plán.....	36
	pedagogické podpory (PLPP).....	36
7.2.4	Postup školy při tvorbě individuálního vzdělávacího plánu dítěte se.....	37
	speciálními vzdělávacími potřebami (IVP)	37
7.2.5	Úprava očekávaných výstupů stanovených ŠVP.....	38
7.3	Podmínky vzdělávání dětí s priznanými podpurnými opatřeními	38
7.3.1	Specifikace provádění podpurných opatření	38
7.3.2	Zásady práce s dětmi se speciálními vzdělávacími potřebami	39
7.3.3	Zapojení dalších osob a subjektů.....	40
8	ZABEZPEČENÍ VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ NADANÝCH A MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH.....	40
8.1	Nadané a mimořádně nadané dítě.....	41
8.2	Forma vzdělávání dětí nadaných a mimořádně nadaných.....	41
8.3	Pravidla a průběh tvorby plánu pedagogické podpory nadaného a mimořádně nadaného žáka	41
8.4	Postup školy při tvorbě individuálního vzdělávacího plánu nadaného či	42
	mimořádně nadaného dítěte	42
8.5	Úprava očekávaných výstupů stanovených ŠVP.....	42
8.6	Specifikace práce s dětmi nadanými a mimořádně nadanými.....	42
8.7	Zásady práce s dětmi nadanými a mimořádně nadanými	43
8.8	Zapojení dalších osob a subjektů.....	43
9	VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ OD 2 DO 3 LET	43
10	PŘÍLOHY	45
10.1	Příloha: Nabídka témat, podtémat k integrovaným blokům	45
10.1.1	Nabídka témat, podtémat k integrovaným blokům	45
10.2	Příloha: Integrovaný blok	47

předškolního věku).....47

IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE O ŠKOLE

Název školy: Základní a Mateřská škola Doksy – Staré Splavy

Adresa školy: Jezerní 74, Staré Splavy

Zřizovatel školy: Město Doksy

Ředitelka školy: statutární orgán Mgr. Věra Konečná

Telefon ZŠ a MŠ: 487 873 340

mobil: 773 116 311, 774 898 021

Web školy: www.zsmsstaresplavy.cz

IČO: 706 98 520

IZO: 107 560 631

REDIZO: 600 074 595

Počet tříd: 1 heterogenní třída rodinného typu, pro děti od 2-7let

Kapacita: 25

Počet pedagogických pracovníků: 2 (v případě potřeby AP)

Druh provozu: celodenní

Platnost dokumentu od: 2. 9. 2024

Podpis ředitelky školy:

Razítko školy:

1 OBECNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní a Mateřská škola Doksy – Staré Splavy, je integrované zařízení mateřské školy, základní školy a školní družiny rodinného typu.

Mateřská škola má kapacitu 25 dětí. Je určena pro děti ze Starých Splavů, v případě volné kapacity jsou přijímány děti z Doks a přilehlých obcí.

Škola je situována v malebném prostředí Máchova jezera, kde se nachází ideální místa pro výchovné, vzdělávací i relaxační vycházky. Původní prostory mateřské školy, byly v roce 1996 rozšířeny, a ve Starých Splavech byla znovu otevřena i základní malotřídní škola. Prostory MŠ jsou umístěny v přistavěném přízemí budovy a mají svůj vlastní vchod. Mateřská škola je jednotřídní s celodenním provozem. Má jednu větší třídu, která slouží jako herna, menší „pracovnu“ se stolečky pro výtvarné a pracovní aktivity, lehárnu, šatnu, WC a umývárnu. Prostory herny a pracovny postupně modernizujeme a vybavujeme novými hračkami a nábytkem. Děti si mohou hrát v kuchyňském koutku s koženkovou sedačkou i v klidovém koutku s knížkami.

V lehárně děti odpočívají na dřevěných postýlkách. Na školní zahradě vznikla nová venkovní učebna a zahrada je vybavena novými prvky pro volnočasové i vzdělávací aktivity mateřské školy. Vzhledem k optimální poloze a možnostem trávíme většinu času venku. Umístění mateřské školy v krásném a klidném prostředí přírody poskytuje širokou škálu využití při vzdělávání dětí (poznávání přírody ve všech ročních obdobích, praktické ukázky, výlety do okolí školy, do blízkého lesa, turistiku, environmentální aktivity...).

Škola má k dispozici vlastní kuchyň, která slouží jako vývařovna i jídelna. Ta byla v letošním roce přestavěna a vybavena moderním zařízením. Zajišťuje dětem celodenní stravování (přesnídávka, oběd, svačina) a pitný režim. Dodržujeme přísné stravovací normy a spotřební potravinový koš. Preferujeme rozumně zdravou výživu - v jídelníčku je hojně zastoupeno celozrnné pečivo, bílé maso, ryby, luštěniny, dostatek ovoce a zeleniny. Pitný režim je zajištěn po celý den neomezeně.

2 PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

2.1. Materiální podmínky

Prostory všech tříd a místností v celé budově jsou malé, ale snažíme se, abychom i přes toto jisté omezení, vytvořily dětem příjemný a přiměřený prostor pro jejich činnosti a rozvoj.

Vedeme děti k tomu, aby se samy podílely svými výtvary na úpravě a výzdobě prostředí.

Práce dětí zkrášlují nejen chodby přístupné rodičovské veřejnosti, ale i prostory ve třídě.

Dětský nábytek ve třídě a herně se společně s dětmi snažíme uchovat co nejdéle v dobrém stavu.

Také vybavení hračkami a výukovými pomůckami je průběžně doplňováno a obměňováno.

Provozy MŠ splňují základní bezpečnostní a hygienické požadavky. Budova je vytápěna plynovým topením. Materiálně-technické vybavení odpovídá počtu dětí, je zdravotně nezávadné a bezpečné.

Hračky, pomůcky, náčiní, materiály jsou umístěny tak, aby je děti dobře viděly, mohly si je samostatně brát a zároveň se vyznaly v jejich uložení. Jsou stanovena pravidla pro jejich využívání pedagogy i dětmi.

Všechny vnitřní i venkovní prostory mateřské školy splňují bezpečnostní a hygienické normy, dle platných předpisů. Věcné podmínky jsou plně vyhovující a je třeba je zachovat. Budova mateřské školy je zajištěna dveřmi s bezpečnostním zámkem a bzučákem..

O bezpečnostních rizicích v prostorách mateřské školy a školní zahrady jsou poučeni i zákonní zástupci prostřednictvím školního řádu, řádu školní zahrady.

Při pobytu mimo obec dbají pedagogové na povinné vybavení dětí reflexními vestami, mají také terčíky přinutném pohybu v dopravě (při přecházení vozovky).

2.1 Životospráva

Celý kolektiv zaměstnanců se snaží předávat dětem vzor chování podle zásad zdravého životního stylu. Dětem je poskytována plnohodnotná a vyvážená strava, sledujeme vhodnou skladbu jídelníčku, spotřební koš.

Strava je připravována dle výživových norem, děti dostaávají čerstvé ovoce nebo zeleninu.

Dostatek tekutin během celého dne je zabezpečen dle pitného režimu ve třídě.

Jsou zachovány intervaly mezi podávanými pokrmy (max. 3 hod. - viz režim školní jídelny), děti se do jídla nenutí!

Přihlašování a odhlašování obědů si zákonní zástupci zajišťují sami u vedoucí školní jídelny.

Vedeme děti ke zdravému životnímu stylu, proto je zajištěn pravidelný denní rytmus a řád děti mají dostatek volného pohybu nejen na zahradě, ale i v interiéru mateřské školy.

V denním programu je respektována individuální potřeba aktivity, spánku i odpočinku jednotlivých dětí.

2.2 Psychosociální podmínky

Je zajištěn pravidelný denní režim a řád, který zároveň umožňuje organizaci činností přizpůsobit potřebám a aktuální situaci.

V denním režimu je respektována individuální potřeba aktivity, ale i spánku a odpočinku. Předškolní děti mají po obědě možnost klidných odpočinkových činností / poslech pohádek i hudby, klidné hry/.

Adaptace nově přichozích dětí je umožněna vždy podle konkrétních požadavků rodičů vzhledem k individuálním zvláštěnostem každého dítěte. Naší snahou je to, aby způsob vedení dětí byl přívětivý, podporující, aktivující a kladně motivující.

Ve vzájemných vztazích panuje důvěra, tolerance, zdvořilost a vzájemná pomoc. Volnost a osobní svoboda je vhodně vyvážená s nezbytnou mírou omezení, vyplývajících z nutnosti dodržovat potřebný řád.

Všechny děti mají rovnocenné postavení a žádné z nich není zvýhodňováno ani znevýhodňováno.

Učitelky respektují potřeby dětí (obecně lidské, vývojové a individuální), reagují na ně a napomáhají v jejich uspokojování, jednají nenásilně, přirozeně a citlivě, navozují situace pohody, klidu, relaxace apod.).

Děti nejsou neúměrně zatěžovány, či neurotizovány spěchem a chvatem.

U mladších dětí je prioritou postupné a nenásilné zvykání, rozvoj a upevňování pracovních návyků a sebeobsluhy se zásadou „nedělat za dítě to, co je schopno si udělat samo“.

U předškolních dětí je hlavním cílem dosažení všestranné zralosti a usnadnění přechodu dětí z MŠ do ZŠ.

Dbáme na dodržování základních pravidel společenského chování ve styku s ostatními dětmi i s dospělými, umět pozdravit, poděkovat, být ohleduplný, trpělivý.

Počítáme s aktivní účastí dítěte při všech činnostech, snažíme se o komunikaci, která mu je příjemná, která navozuje vzájemný vztah důvěry a spolupráce i důvěry v sebe.

Učitelky se dostatečně věnují vztahům ve třídě, nenásilně je ovlivňují prosociálním směrem (prevence šikany), vedou děti k toleranci ke starým lidem, rasám, mladším dětem, postiženým lidem.

2.3 Organizace zajištění chodu MŠ

- Denní řád je pružný, umožňuje reagovat na individuální možnosti dětí, na jejich aktuální či aktuálně změněné potřeby.
- Děti se schází ráno podle potřeb rodiny do **8:00**, nebo po dohodě s učitelkou.
- Děti nacházejí potřebné zázemí, klid, bezpečí i soukromí.
- Při vstupu dítěte do mateřské školy je uplatňován individuálně přizpůsobený adaptační režim.
- Poměr spontánních a řízených činností je v denním programu vyvážený, a to včetně aktivit, které mateřská škola organizuje nad rámec běžného programu.
- Děti mají dostatek času i prostoru pro spontánní hru.
- Je dostatečně dbáno na osobní soukromí dětí. Pokud to děti potřebují, mají možnost uchýlit se do klidného koutku a neúčastnit se společných činností, stejně tak i možnost soukromí při osobní hygieně apod.
- Plánování činností vychází z potřeb a zájmů dětí, vyhovuje individuálním vzdělávacím potřebám a možnostem dětí.
- Učitelky MŠ se každý den překrývají v přímé pedagogické činnosti minimálně 2,5hodiny.

Provoz MŠ

pondělí - pátek: od 6:30 do 16:30 hod.

Provoz bývá přerušen o vánočních a letních prázdninách a je odsouhlasen zřizovatelem.

2.3.1 Organizace dne v mateřské škole

Jednotlivé činnosti dětí respektují časový interval mezi jídlem, individuální zvláštnosti, věkové složení tříd a přirozené zájmy dětí. Při práci s dětmi budou dodržována práva dítěte, nesmí být opomíjen individuální přístup a respektování osobnosti dítěte. Časové uspořádání dne a jeho obsah je obecnou informací pro rodiče, režim dne ve školce není časově ohraničen, aby nedocházelo ke stresujícím situacím, všechny činnosti na sebe plynule navazují a respektují tempo a potřeby dětí.

Režim dne

6,30 - 8,00	příchod, volné hry a činnosti dětí
8,00 – 9,00	práce s předškoláky, tělocvičná chvílka, ranní kruh, svačina
9,15 - 10,00	didakticky cílená činnost
10,00 – 11,30	příprava na pobyt venku, pobyt venku
11,30 – 12,00	oběd
12,00 - 14,00	osob. hygiena, odpočinek, relaxační činnosti, práce s předškoláky
14,00 - 14,30	svačina
14,30 - 16,30	spontánní hra dětí, skupinové činnosti, pobyt venku

2.3.2 Způsob zajištění vhodného mikroklimatu

Mateřská škola je vytápěna centrálním plynovým topením. V učebnách je zajištěna teplota nejméně 20 – 22°C. Teplota povrchu podlahy neklesá pod 19°C. Teplota vzduchu na chodbách a v místnostech pro krátkodobý pobyt neklesá pod 18°C.

Kontrola teploty vzduchu v místnostech s trvalým pobytem žáku je zajištěna nástěnnými teploměry umístěnými ve výšce 1,2 – 1,5 m nad podlahou na vnitřní stěně místnosti. Při poklesu teploty vzduchu v učebnách, určených k trvalému pobytu žáku ve třech po sobě následujících dnech pod 18°C a při poklesu pod 16°C musí být provoz zařízení pro výchovu a vzdělávání zastaven.

2.3.3 Požadavky na hygienicko-protiepidemický režim

Úklid školy zajišťuje jedna uklízečka. Na toaletách je k dispozici teplá voda, mýdlo a jednorázové ručníky. Škola si zajišťuje praní ložního prádla a ručníků v budově školy. Ložní prádlo je vyměňováno 1x za 3 týdny, pyžamo si děti odnáší domů 1x za týden.

Podrobnější informace jsou uvedeny ve vnitřním řádu školy.

2.3.4 Řízení školy

Povinnosti, pravomoci a úkoly všech pracovníků MŠ jsou jasně vymezeny ředitelkou školy (dále jen ŘŠ). Učitelka MŠ odpovídá za pedagogickou činnost MŠ.

Organizační řád a směrnice ŘŠ vymezují jasná pravidla a kompetence zaměstnanců školy, důraz je kladen na týmovou práci, vzájemnou spolupráci a vytváření prostředí důvěry a otevřenosti.

ŘŠ kontroluje a vyhodnocuje práci všech zaměstnanců, konzultuje s učitelkami potřebu doplňování hraček či pomůcek na výchovnou činnost.

ŘŠ provádí hospitační činnost dle potřeby a na základě plánu hospitační a kontrolní činnosti.

Pedagogické porady se konají zpravidla každý měsíc s provozním dodatkem dle aktuálních potřeb a případných problémů.

Školní vzdělávací program je dle potřeby aktualizován a inovován.

Učitelky prezentují akce a aktivity mateřské školy na internetových stránkách ZŠ a MŠ, aktualizují nástěnky v šatně a na chodbách.

ŘŠ a vedoucí učitelka úzce spolupracují se zřizovatelem i se zákonnými zástupci, kteří se podílejí připomínkami a náměty k práci školy.

Je navazována spolupráce s rodiči, na základě partnerství, důvěry, podpory a porozumění při uskutečňování akcí organizovaných školou, např. při společných nejen zahradních akcích s dětmi a jejich rodiči, osobní kontakt a pohovory učitelek s rodiči.

2.4 Personální podmínky

V MŠ pracují dvě plně kvalifikované učitelky na plný úvazek. Pedagogické působení je založeno na systematickém uplatňování pedagogické diagnostiky, výchova je pojmána jako důsledně rozvíjející, nikoliv omezující, s oporou o pozitivní rysy dítěte. K dispozici máme asistentku pedagoga.

Pracovní tým funguje na základě jasně vymezených a společně vytvořených pravidel.

Učitelky se účastní odborných seminářů ke zvýšení kvality výchovně vzdělávací práce, sledují svůj osobní rozvoj, provádějí průběžně autoevaluaci.

Učitelky sledují odbornou literaturu, věnují se samostudiu, vyhledávají metodické materiály, uplatňují nové poznatky ve své práci.

2.5 Spoluúčast zákonných zástupců

Zákonní zástupci se mohou denně informovat na dítě, o plánovaném programu a jeho plnění, popř. sdělit své připomínky a náměty osobně, na třídních schůzkách, telefonicky nebo na stránkách FB. O mimořádných akcích MŠ jsou předem informováni na vývěskách v přízemí budovy ZŠ a MŠ. Zákonní zástupci jsou důležitými partnery naší MŠ, cíleně rozvíjíme dobrou vzájemnou spolupráci, která je založena na vzájemném respektu, důvěře a otevřenosti.

Učitelky informují zákonné zástupce o prospívání jejich dítěte, individuálních pokrocích v rozvoji i učení, dávají jim kontakty k vyhledávání přípravné odborné pomoci.

Zákonní zástupci mají přístup do třídních prostor vždy při příchodu i odchodu.

Zákonní zástupci mají možnost na zářijové třídní schůzce ovlivnit činnost školy, především pořádání společných akcí a podílet se na tvorbě školního vzdělávacího programu.

Významná je i pomoc zákonných zástupců při sponzorování a oslovování dalších sponzorů MŠ.

Učitelky respektují výchovné zaměření rodiny, chrání jejich soukromí a zachovávají diskrétnost.

3 ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ

3.1 Přijímání dětí a bližší charakteristika třídy

Do mateřské školy jsou přijímány děti ve věku od 2 do zpravidla 6 let, přednostně jsou přijímány děti, které před začátkem školního roku dosáhnou nejméně druhého roku věku (účinnost od 1.9.2020).

Zápis se provádí ve 2. pololetí školního roku. Společně s městským úřadem Doksy vyhláší škola termín zápisu a zajišťuje pozvánky, plakáty. V tento den si nově přijímané děti spolu se svými zákonnými zástupci mohou hrát v MŠ. Při přijetí dítěte do mateřské školy se společně stanovuje docházka a délka pobytu v zařízení. Mateřská škola má celodenní provoz od 6.30 hod. do 16.30 hodin.

Při nástupu do MŠ se klade velký důraz na adaptaci dítěte v novém prostředí a vytváříme podmínky k citlivému začlenění se do dětského kolektivu. Adaptační doba je individuální podle potřeb dítěte a společného uvážení zákonných zástupců a učitelek.

U nově přijatých dětí se převážně zaměřujeme na vytváření základních hygienických, společenských a pracovních návyků, adaptaci dětí na pobyt v mateřské škole a na její organizaci, na rozvoj základních komunikačních dovedností.

U předškolních dětí se procvičují vytvořená pravidla, pomoc mladšímu a slabšímu, rozvoj samostatnosti, pozornosti a společenského chování. Dítě se celkově připravuje na vstup do základního vzdělávání.

Učitelky mateřské školy na začátku školního roku zjišťují speciální vzdělávací potřeby dětí. Pokud tyto potřeby nastanou, úzce spolupracují s jejich zákonnými zástupci, případně se školským poradenským zařízením (PPP Česká Lípa). Děti se speciálními vzdělávacími potřebami jsou zařazovány do běžné třídy. Při vzdělávání jsou využívány kombinace speciálně pedagogických postupů a alternativních metod s uzpůsobenými metodami a podmínkami používanými ve vzdělávání běžné populace.

3.2 Spolupráce s institucemi – s vnějšími partnery

Spolupracujeme s PPP a SPC Česká Lípa, logopedickou ambulancí, dětskou lékařkou a dalšími odbornými pracovišti dle potřeby.

Spolupráce se zřizovatelem – město Doksy: Spolupráce s představiteli obce je na velmi dobré úrovni. Z obecního rozpočtu nám také poskytují finanční prostředky na dovybavení školy učebními pomůckami, na které nám nestačí finance ze státního rozpočtu.

MŠ Doksy – Staré Splavy spolupracuje pravidelně se ZŠ Doksy – Staré Splavy. Pořádáme společné akce pro děti i žáky (školní výlet, zimní a letní akademie). Navštěvujeme společně divadelní a hudební představení. Využíváme navzájem pomůcky v ZŠ a MŠ. Absolvujeme každoroční plavecký výcvik ZŠ i s dětmi předškolního věku. Vzájemně se navštěvujeme ve třídách. Žáci ze ZŠ připravují zápis předškoláků .

3.3 Bezpečnostní opatření při práci s dětmi v mateřské škole

Ředitelka školy je povinna zabezpečit prostřednictvím pedagogů školy dohled nad dětmi, a to při školní i mimoškolní výchově a vzdělávání, tzn. při všech aktivitách pořádaných mateřskou školou.

Opatření v průběhu vzdělávací činnosti:

Každá učitelka je odpovědná za bezpečnost svěřených dětí od doby jejich převzetí od zákonných zástupců nebo jimi pověřené osoby.

Zvýšenou pozornost na bezpečnost dětí věnuje učitelka při:

Tělovýchovných aktivitách - zajišťuje odbornou pomoc na rizikových místech, kontroluje nářadí.

Při chůzi po schodech, při chůzi po chodníku u frekventované cesty.

Při přecházení vozovkypoužívá terčík, seznamuje děti s bezpečnostními pravidly.

Při pracovních činnostech (práce s dětským nářadím apod.) .

V dopravních prostředcích (cesta autobusem).

Při pobytu na školní zahradě – mít stále přehled o všech dětech.

Provozní pracovnice se stává partnerem učitelce v době, kdy učitelka vykonává se skupinou předškolních dětí, případně se skupinou dětí nadaných řízenou činností (oblékání, sebeobsluha, hygiena, spontánní školní i mimoškolní aktivity, úprava prostředí – pomůcky a materiály).

Opatření při sportovních akcích a výletech

ŘŠ rozhoduje na základě náročnosti a počtu dětí o určení další způsobilé osoby k zajištění bezpečnosti dětí. Stanoví svého zástupce, který je povinen poučit děti o zvláštních situacích a pravidlech chování při těchto situacích.

Všichni zaměstnanci jsou povinni okamžitě poskytnout první pomoc při jakémkoliv úrazu a v případě potřeby přivolat lékařskou pomoc s vědomím zákonného zástupce dítěte. V nezbytném případě zajistí převoz zraněného do zdravotnického zařízení. Zároveň jsou povinni bezodkladně informovat ŘŠ a zákonného zástupce dítěte.

Každý úraz se zaznamenává do knihy úrazů. U úrazu, kde je nutné ošetření lékaře vyplní učitelka „Záznam o úrazu“. V oblasti prevence sociálně patologických jevů se zaměřujeme na oblast šikany a vandalismu. Všichni máme stejná práva, vážíme si všeho, co lidé vytvořili.

3.4 Plán výchovných aktivit, akcí a představení

Akce realizované v průběhu roku dle aktuální nabídky a příležitostí:

- Divadelní představení
- Výchovně vzdělávací představení a aktivity
- Delší poznávací vycházky do okolí
- Tvořivé dílny s rodiči i odborníky
- Účast rodičů na různých aktivitách organizovaných s dětmi (dle zájmu a nabídky rodičů a učitelek)
- Tělesná výchova v tělocvičně
- Projektové vzdělávání

ZÁŘÍ

- Adaptace dětí s možností účasti rodičů ve třídě MŠ
- Informativní schůzka s rodiči
- Vzájemná návštěva ZŠ a MŠ
- Výlet vlakem
- Návštěva kamarádů z MŠ Provodín

ŘÍJEN

- Dýňování a štrůdlování
- Halloween
- Sběr kaštanů a jiných plodů podzimu
- Návštěva Čtyřlístku

LISTOPAD

- Kino Doksy pásma pohádek
- Sbírka pro útulek Dogsy
- Divadelní představení
- Výroba ozdob na stromeček do Doks

PROSINEC

- Mikulášská nadílka v MŠ
- Vánoční besídka pro rodiče
- Zdobení stromečku na náměstí v Doksech
- Ježíšek ve školce

LEDEN

- Návštěva Tří králů
- Plavecký výcvik předškoláci
- Realizace zimních sportů na sněhu (bobování, jízda na lopatách, hry se sněhovými koulemi a stavění sněhuláků)
- Děti čtou dětem
- Návštěva krmelce

ÚNOR

- Oslava Masopustu v MŠ (výroba masek, tanec při hudbě v maskách, zábavné dopoledne v duchu Masopustu...)
Valentýn ve školce
- Seznamování s řemesly (tvořivá činnost v duchu různých řemesel, exkurze na různých pracovištích dle nabídky rodičů, návštěva rodičů ochotných seznámit děti s vlastním zaměstnáním...)
- Plavecký výcvik předškoláci
- Divadelní představení v Jiráskově divadle v České Lípě

BŘEZEN

- Návštěva vlastivědného muzea v České Lípě
- Návštěva knihovny Doksy – Měsíc knihy
- Vynášení Morany
- Noc s pohádkou v ZŠ
- Plavecký výcvik předškoláci

DUBEN

- Oslava Velikonoc – zdobení a výstavka kraslic, připomenutí tradičních zvyků
- Hledání čarodějnice Bambulíny
- Den otevřených dveří
- Zápis do ZŠ

KVĚTEN

- Návštěva kamarádů v MŠ Provodín
- Výroba dárečků pro maminky
- Deštenský běh
- Schůzka rodičů
- Divadlo v České Lípě

ČERVEN

- Oslava dne dětí, plavba parníkem
- Slavnostní pasování předškoláků na školáky – školní akademie
- Výlet společně se ZŠ
- Cesta za pokladem

4 CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

Motto: „Každé dítě je jedinečná osobnost a zaslouží si naši lásku, péči a pozornost. Dívejme se na svět otevřenýma očima a vnímejme ho srdcem.“

Školní vzdělávací program s názvem „Plaváček“ je vlastní program mateřské školy zohledňující podmínky mateřské školy ve Starých Splavech. Je zpracován na základě RVP PV a hodnocení výsledků školy za minulý školní rok. Při jeho tvorbě jsme vycházeli z analýzy dosavadní práce školy, absolvovaných školení, studia pedagogické literatury, SWOT analýzy, z osobních pohovorů s ředitelkou školy a zkušeností učitelek. Náš ŠVP PV je materiálem otevřeným. To znamená, že přijímáme podněty nejen od dětí, ale i od rodičů a veřejnosti.

Vize: „Chceme být školou otevřenou.“

4.1 Filozofie naší MŠ

Cílem školního vzdělávacího programu je umožnit dítěti vnímat svět v jeho přirozených souvislostech a získat tak reálnější pohled na svět a aktivní postoj k němu. Chceme vytvářet a prohlubovat citové vazby k domovu, k blízké přírodě a napomáhat v udržování lidových tradic a zvyků. Chceme, aby se děti naučily žít spolu navzájem, tolerantnosti, nezištné pomoci ostatním. Do budoucna bychom se chtěli zaměřit na zdravý životní styl a děti vést ke každodennímu pohybu (Školka v pohybu).

Vzdělávání je založeno na přímých zážitcích dítěte, na prožitkovém učení a na podnětném a zajímavém prostředí. Rozvíjíme osobnost dítěte s ohledem na jeho individualitu na základě jeho možností, schopností, zájmů a prožitků a to jak po stránce tělesné, tak i psychické, sociální a duševní.

Usilujeme o to, aby naše MŠ byla součástí života ve městě a na vesnici. Aby na tváři dětí vždy zářil úsměv a z MŠ se ozýval veselý dětský smích. Naší snahou je, aby se v MŠ cítily dobře nejen děti, ale i zaměstnanci a to vše vedlo ke spokojenosti zákonných zástupců. MŠ je otevřena dětem handicapovaným a dětem se speciálními vzdělávacími potřebami.

Školní vzdělávací program je stavěn tak, aby:

- přispíval k rozvoji dítěte a usnadňoval mu jeho další životní i vzdělávací cestu
- umožňoval naplnit život dítěte mnohostranně pestrou nabídkou činností intelektových i praktických
- dítě mělo možnost získávat potřebné dovednosti, poznatky, poznávat hodnoty a zaujímat postoje

4.2 Záměry našeho programu

Naším záměrem je rozvíjet osobnost dítěte s ohledem na jeho individualitu. Prohlubovat citové vazby k domovu a blízké přírodě. Udržovat lidové tradice a zvyky. Podporovat rozvoj komunikativních dovedností dětí. Snažit se o maximální informovanost zákonných zástupců a o jejich aktivní spoluúčast, spolupráci.

Doplňovat rodinnou výchovu a pomáhat dětem zajistit prostředí s dostatkem mnohostranných a přiměřených podnětů k jeho aktivnímu rozvoji a učení.

Dávat odbornou péči – odborné vedení, aby čas dětí prožitý v MŠ byl pro ně radostí, příjemnou zkušeností a zdrojem základů do života i vzdělávání.

Poskytovat pedagogickou diagnostiku, zejména u dětí s nerovnoměrným vývojem, se zdravotním znevýhodněním. Sledovat vývoj dítěte, reagovat na změny ve vývoji a tyto změny zaznamenávat. Rozvíjet a podporovat mimořádné schopnosti dětí a doplnit nabídku o další aktivity.

Vytvářet vstřícné a podnětné prostředí, v němž se dítě bude cítit jistě, bezpečně, radostně a spokojeně, a které mu zajistí možnost projevit se, bavit a zaměstnávat přirozeným dětským způsobem. Sladit potřebu svobody a potřebu řádu – stanovit si společně s dětmi jasná pravidla.

Vhodnými metodami prožitkového a kooperativního učení hrou a činnostmi dětí, které jsou založeny na přímých zážitcích dítěte, podporovat dětskou zvědavost a potřebu objevovat, podněcovat radost dítěte z učení, jeho zájem poznávat nové, získávat zkušenosti a ovládat další dovednosti.

V dostatečné míře uplatňovat i situační učení založené na vytváření a využívání situací, které poskytují dítěti praktické ukázky životních souvislostí.

Využívat přirozených dětských myšlenek a spontánních nápadů a poskytovat dětem dostatek prostoru pro spontánní aktivity a jejich vlastní plány.

Dbát na vyváženost a provázanost spontánních a řízených činností, v poměru odpovídajícím potřebám a možnostem předškolního dítěte.

Vzdělávání uskutečňovat na základě integrovaných bloků, které nabízejí dítěti vzdělávací obsah v přirozených souvislostech, vazbách a vztazích. Obsah bloků by měl vycházet ze života dítěte, být pro ně smysluplný a užitečný. Důsledně provádět evaluaci ŠVP na základě evaluačního plánu.

4.3 Metody

- Hra
- Prožitkové učení
- Spontánní situační učení
- (Pro)sociální učení
- Kognitivní učení
- Činnostní učení
- Smyslové metody
- Dramatické metody

4.4 Formy

- Individuální, skupinové, společné
- Dostatečný prostor pro volnou hru
- Dostatečný prostor pro pohybové vyžití
- Společné řízené činnosti
- Kooperativní činnosti
- Didakticky cílená činnost
- Společné oslavy a slavnosti
- Společné akce s rodiči
- Vycházky, výlety, plánované akce
- Účast v soutěžích (dle zájmu dětí)
- Návštěva ZŠ, ZUŠ, Městské knihovny

4.5 Prostředky

- Hry
- Pohybové aktivity
- Praktické činnosti
- Divadlo – dramatizace
- Pozorování
- Experimentování
- Pokusy
- Práce s různým materiálem a technikami
- Hra na dětské hudební nástroje
- Didaktická technika (audio a video přehrávače, počítač, interaktivní panel, interaktivní tabule...)

Cílem ŠVP je dosahování rámcových cílů prostřednictvím cílů vlastních. Záměrem je celkový rozvoj osobnosti dítěte na základě jeho možností, schopností, zájmů a prožitků.

Rámcové cíle v souladu s RVP PV jsou:

Rozvíjení dítěte, jeho učení a poznání

Jak tento cíl v ŠVP průběžně naplňujeme:

- dostatkem informací
- propojením informací se skutečným životem
- hrou a prací v motivujícím prostředí
- konkrétním, převážně kladným hodnocením
- netradičními metodami a formami práce

Osvojení základů hodnot, na nichž je založena naše společnost

Jak tento cíl v ŠVP průběžně naplňujeme:

- atmosférou demokracie a přátelství
- dodržováním stanovených pravidel na třídě
- utvářením ohleduplného a citlivého vztahu k lidem
- poznáváním a ochranou přírody
- pomocí druhému v nouzi

Získání osobní samostatnosti a schopnosti projevat se jako samostatná osobnost působící na své okolí

Jak tento cíl v ŠVP průběžně naplňujeme:

- vhodnou organizací denního režimu
- hygienickými a stravovacími návyky
- relaxací
- respektováním individuálních zvláštností a potřeb
- osvojováním základních pracovních dovedností o integraci dětí vyžadujících zvláštní péči
- rozvíjení schopnosti empatie (vcítění se do potřeb druhého)
- ohleduplností k slabším, handicapovaným, starým a nemocným
- péčí o čistotu prostředí a estetičnost

4.6 Hlavní zásady pro naši práci s dětmi

- prioritou je pro nás vždy zájem dítěte
- hlavní činností dítěte je hra nebo činnost, při které získává poznatky, dovednosti, hodnoty a postoje
- respektujeme specifiku předškolního vzdělávání
- uplatňujeme individuální přístup k dítěti
- aktivity spontánní a řízené jsou vzájemně provázané a vyvážené – různorodost činností
- důsledně provádíme evaluační analýzu – viz plán evaluace
- sledujeme vývoj dítěte, jeho změny a pokroky zaznamenáváme
- spolupracujeme s rodiči dětí

4.7 Vzdělávací záměr školního vzdělávacího programu

Záměrem našeho vzdělávacího programu je rozvoj osobnosti dítěte, jeho individuality, jeho vzdělávacího potenciálu s citovým postojem vůči ostatním lidem, světu kolem nás, člověku a jeho práci, rodině, přírodě, vlastnímu zdraví, historii a tradicím. Prohlubujeme samostatnost dítěte, jeho zdravé sebevědomí cestou přirozené výchovy, snažíme se pokládat základy k celoživotnímu vzdělávání všem dětem podle jejich možností, zájmů a potřeb. Budeme rozvíjet nadání dětí a věnovat se handicapovaným dětem.

Vedeme děti k zdravému životnímu stylu a uvědomění si odpovědnosti za své chování a jednání za aktivní spolupráce s jejich rodiči. Klademe důraz na spolupráci MŠ a ZŠ, cíleně se věnujeme čtenářské pregramotnosti.

4.8 Postavení učitelky v ŠVP

Učitelka se stává poradcem, partnerem, pozorovatelem a terapeutem – nepředává dětem informace, nemanipuluje s nimi a jejich názory, ale učí děti chtít se učit, mít aktivní zájem objevovat, docházet samostatně ke vzdělávacím cílům a najít odvahu ukázat, co všechno už dítě samo umí, zvládne, dokáže. Zde se nabízí myšlenka z Montessori pedagogiky: „Pomoz mi, to dokázat.“ Program je cílevědomě plánován, je sledován průběh vzdělávání, jsou hodnoceny jeho podmínky i výsledky.

5 VZDĚLÁVACÍ OBSAH

Školního vzdělávacího programu má název „Plaváček“. Vychází z našich záměrů, vnímání okolní přírody a jejích změn v souvislosti se střídáním ročních období, z lidových tradic a zvyků, z potřeb a zájmu dětí i jejich zákonných zástupců. Vychází z požadavků Rámcového programu pro předškolní vzdělávání a je rozpracován do sedmi integrovaných bloků, které jsou pro učitelky závazné. Rozpracované integrované bloky obsahují základní charakteristiku, nabídku témat a podtémat, záměry a cíle, očekávané výstupy a vzdělávací nabídku. Jednotlivá témata a podtémata již nejsou závazná, jsou pro učitelky inspirací, ze které čerpají náměty pro další práci. Samostatně si je volí a zpracovávají v třídním vzdělávacím programu do konkrétních záměrů a konkretizovaných očekávaných výstupů tak, aby respektovaly aktuální situace i podmínky třídy (věkové složení, zkušenosti dětí, zájem, individualitu, nadání, talent...). Je možné aktuálně vkládat nová témata a podtémata, která se vztahují k integrovanému bloku, případně zpracovat samostatný projekt.

V rámci každého bloku, je zařazovaná pravidelná cílená logopedická průprava. Zaměřuje se především na sluchovou diferenciaci tzv. fonematický sluch. Tato nezralost se projevuje v řeči, a to různými způsoby, buď přesmyky neboli záměnami hlásek a slabik až po nesrozumitelnosti řečového projevu dítěte. Snažíme se u dětí zlepšovat vyjadřovací obratnost, rozvíjet slovní zásobu zřetelnou orientaci a motoriku mluvidel. K tomu využíváme vhodně zvolené publikace, didaktické hry, logopedické pomůcky a materiály.

Zúčastňujeme se hudebních hodin společně se školáky a učíme se zajímavou formou písničky a dramatická pásma, která následně představujeme rodičům při besídkách a akademii.

V průběhu roku si do MŠ zveme pásma či divadelní spolky, nebo navštívíme divadlo v České Lípě. Také dvakrát do roka navštívíme městskou knihovnu Doksy. Nejméně dvakrát do roka se scházíme s MŠ Provodín, s nimi sdílíme společné výlety, nebo si chystáme vzájemná setkání ve školkách.

Keramika ve školce: jednou do měsíce nás navštívuje pani učitelka Skálová a děti si s její pomocí vytvoří krásné někdy i užitečné výrobky z hlíny. Děti se naučí jak výrobek z hlíny vzniká a které jednotlivé kroky je dovedou až k finálnímu výrobku.

Integrované bloky

- KLUCI, HOLKY, JDEME DO ŠKOLKY
- PODZIMNÍČEK A JEHO KRÁLOVSTVÍ
- KDYŽ NAPADNE BÍLÁ PEŘINA
- JÁ A MŮJ SVĚT
- VOLÁME SLUNÍČKO
- NAŠE KRÁSNÁ ZEM
- TAJEMSTVÍ LESNÍCH SKŘÍTKŮ, VÍLY AMÁLKY A VODNÍKA ČESÍLKA

5.1. Integrovaný blok - „Kluci, holky, jdeme do školy“

Charakteristika IB:

Integrovaný blok pro adaptační období, kdy se děti vrací po prázdninách do mateřské školy a některé přichází do nového prostředí úplně poprvé. Budeme se vzájemně poznávat, navazovat nové kontakty, sdělovat si zážitky z prázdnin, učit se potřebným dovednostem a seznamovat se s prostředím mateřské i základní školy i s dospělými, kteří zde pracují. Nabídneme dětem zajímavé individuální, skupinové i kolektivní hry, činnosti a rituály, které mohou ulehčit postupnou adaptaci nových dětí a zároveň přispějí k opětovné adaptaci ostatních. Zároveň tím poskytneme prostor pro sžívání kolektivu, kdy se děti učí spolu komunikovat, spolupracovat, respektovat se navzájem a na základě toho se spolupodílí na vytváření společných pravidel třídy.

Časový plán: září (2 – 4 týdny)

Vzdělávací cíle:

- rozvoj přiměřených praktických dovedností (hygienické návyky, sebeobsluha, stolování, úklid hraček)
- rozvoj komunikativních dovedností
- rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě a relativní citové samostatnosti
- seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému, posilování prosociálního chování
- poznávání pravidel společenského soužití a spoluvytváření pravidel třídy
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních dětí a přináležet k nim
- seznamování s prostředím a blízkým okolím mateřské školy

Očekávané výstupy:

- uplatňuje základní hygienické návyky
- pozná své osobní věci
- je samostatné v sebeobsluze, stolování (dokáže požádat o pomoc)
- uklízí hračky a jiné pomůcky, udržuje okolo sebe pořádek
- porozumí slyšenému, dokáže komunikovat s učitelkou a dětmi ve třídě slovy i gesty
- sděluje své zážitky, pocity, vyjadřuje potřeby a své myšlenky
- záměrně pozoruje, všímá si a pamatuje si, zná svou značku a jména dětí ve třídě
- dokáže se odloučit od rodičů, naváže kontakt s učitelkou, komunikuje s ní vhodným způsobem a respektuje ji
- dokáže vyjádřit svou spokojenost nebo nelibost
- vnímá sebe sama jako přijímaného a potřebného člena skupiny
- navazuje dětská přátelství
- uplatňuje vlastní individuální potřeby s ohledem na druhého
- respektuje individuální potřeby ostatních dětí
- dodržuje dohodnutá pravidla
- uplatňuje základní návyky společenského chování
- orientuje se v prostředí mateřské školy a jejím blízkém okolí, zná zaměstnance MŠ
- je adaptován na život v MŠ, dokáže se přizpůsobit běžnému režimu a společnému programu

Vzdělávací nabídka

- sebeobslužné činnosti (hygiena, používání WC, samostatná příprava svačiny a úklid po svačině, úklid hraček, oblékání)
- přirozená komunikace, diskusní kruh, komunitní kruh
- hry (námětové, ve skupině, ve dvojicích) s různými druhy hraček
- činnosti výtvarné, pracovní dle vlastní volby dětí
- opakování pohybových her, hudebně pohybových her, písni a dalších dětem známých činností
- třídní rituály
- prosociální a interaktivní hry
- společné vytváření pravidel třídy
- společná procházka po MŠ a ZŠ
- postupné seznamování se zaměstnanci MŠ
- hry na školní zahradě
- procházky do blízkého okolí MŠ

5.2. Integrovaný blok - „Podzimníček a jeho království“

Charakteristika IB:

Období podzimu přináší velké množství námětů k činnostem inspirovaným přírodou. Budeme pozorovat barvy podzimní přírody, změny počasí, odlet stěhovavých ptáků, práci na polích a zahradách a vypravíme se na procházku do lesa. Vše, co uvidíme kolem sebe a posbíráme na procházkách, využijeme pro naši další práci. Rozšíříme si znalosti o rozličných podzimních plodech, které využijeme společně s přírodninami k tvořivým hrám a experimentům. Řekneme si o přípravách zvířátek na zimu, oslavíme společně Posvícení a uspořádáme školní akci pro děti a rodiče „Drakiáda“, popř. „Dýňování“.

Časový plán: říjen – listopad (6 – 9 týdnů)

Vzdělávací cíle:

- rozvoj přiměřené pohybové aktivity a fyzické zdatnosti
- rozvoj a užívání všech smyslů
- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních i produktivních
- rozvoj tvořivosti a estetického vnímání
- rozvoj paměti a pozornosti, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně logickému (pojmovému)
- rozvoj kooperativních dovedností
- rozvoj schopnosti žít a přináležet ke společenství dětí ve třídě
- osvojení si základních poznatků o širším přírodním prostředí, ve kterém dítě žije
- pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit, ale také poškozovat a ničit
- osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností, péče o okolí školy
- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám
- budování pozitivní ho vztahu k cizímu jazyku a povědomí o existenci jiných jazykových kódů sloužících k dorozumívání, vzbuzování chuti učit se cizí jazyk

Očekávané výstupy:

- zvládá základní pohybové dovednosti, dokáže se pohybovat v přírodním prostředí a překonávat přírodní překážky
- vnímá a rozlišuje pomocí všech smyslů
- vnímá, naslouchá a rozumí slyšenému
- dokáže reprodukovat říkanky, písničky, pohádky
- manipuluje, experimentuje a tvoří s přírodninami
- vyjadřuje své pocity, prožitky a poznatky pohybově, výtvarně, dramaticky, slovně
- záměrně se soustředí na činnost, udrží pozornost, přemýšlí a vede jednoduché úvahy
- zaměřuje se na podstatné znaky a vlastnosti předmětů, hledá podobu a rozdíly, vzájemné souvislosti
- spolupracuje s ostatními
- aktivně se začleňuje do třídy, domlouvá se s ostatními na společném řešení, vyjednává, respektuje společná pravidla
- pojmenuje charakteristické znaky podzimu, podzimní plody, některé houby a většinu toho, čím je obklopeno
- všímá si změn v přírodě
- rozlišuje aktivity, které přírodě prospívají a které ji poškozují
- aktivně pečuje o okolní přírodní prostředí (pomoc při úklidu zahrady, hrabání listí, sběr kaštanů pro lesní zvěř)
- obléká se podle počasí
- rozumí tomu, že změny v přírodě jsou přirozené a samozřejmé

Vzdělávací nabídka:

- rozcvičky, pohybové chvílky, říkanky s pohybem
- pohybové aktivity realizované při pobytu venku, překonávání přírodních překážek
- smyslové hry
- manipulace s podzimními plody, třídění, počítání

- poslech pohádek, příběhů, vyprávění, přednes básní
- hry se slovy, rytmizace, slovní hádanky, artikulační cvičení
- sluchové hry, společné diskuse, komunitní kruh
- motivovaná manipulace s předměty, plody podzimu, přírodninami
- hudebně pohybové hry, aktivity dramatické, hudební, taneční
- výtvarné a pracovní činnosti a projekty, konstruktivní hry, námětové hry
- záměrné pozorování činností, dějů a konkrétních přírodnin (pojmenovávání a určování vlastností)
- třídění, přiřazování, uspořádávání, odhad, porovnávání
- společné hry, činnosti ve dvojicích, skupinách, interaktivní hry
- spolupráce na výzdobě MŠ
- další spoluvytváření pravidel třídy
- péče o okolí školy (úklid zahrady, hrabání listí, udržování pořádku ve skladu hraček)
- bezpečné používání pracovního náčiní
- procházky – les, zahrádka, pole

5.3. Integrovaný blok - „Když napadne bílá peřina“

Charakteristika IB:

Tento blok je zaměřen na seznámení s lidovými tradicemi, zvyky a společné prožívání adventního období. Nastoluje atmosféru těšení a společně prožité radosti s našimi nejbližšími, pro které připravíme dárečky a přáníčka. Již tradicí se stala návštěva Mikuláše s anděly a čerty v MŠ, na kterou se dobře předem připravíme. Společně vyzdobíme celou mateřskou školu a pod vánočním stromkem si budeme povídat o svých přáních. Blok bude vrcholit vánoční besídkou pro rodiče a návštěvou Ježíška, který nám do školky přinese nové hračky a stavebnice. V povánočním čase oslavíme svátek Tří králů a seznámíme se při té příležitosti s vesmírem.

Časový plán: prosinec

3 – 4 týdny

Vzdělávací cíle:

- osvojování si poznatků a dovedností důležitých k podpoře bezpečí, osobní pohody a pohody prostředí
- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních), kultivovaného projevu
- rozvoj zájmu o další formy sdělení (výtvarné, pohybové, hudební, dramatické)
- osvojení si některých poznatků, které předcházejí čtení i psaní
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavost, zájem)
- vytváření základů pro práci s informacemi
- rozvoj schopností a dovedností umožňující vyjádřit pocity, získané dojmy a prožitky
- posilování prosociálního chování a pravidel chování ve vztahu k ostatním lidem
- seznamování se světem lidí a kulturních tradic
- osvojování si základních poznatků o prostředí, ve kterém žijeme
- rozvoj společenského i estetického vkusu
- vytváření povědomí o přírodním a kulturním prostředí, jeho rozmanitosti a neustálých proměnách
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, lidmi, společností a planetou Zemí

- základní kameny cizího jazyka - výslovnost

Očekávané výstupy:

- zvládá základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci
- koordinuje polohy a pohyby těla, sladí pohyb s rytmem a hudbou
- vyjadřuje samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity a úsudky ve vhodně zformovaných větách
- porozumí slyšenému - zachytí hlavní myšlenku příběhu, sleduje děj, převypráví
- naučí se z paměti krátké texty - reprodukuje říkanky, písničky a zvládá jednoduchou dramatickou úlohu
- ptá se na slova, kterým nerozumí, umí je aktivně používat
- pozná a pojmenuje většinu toho, čím je obklopeno
- vyjadřuje svou představivost a fantazii ve tvořivých činnostech i ve slovních výpovědích k nim
- vyhledává samostatně v encyklopediích a knihách, zvládá základní práci s programy pro nejmenší na PC
- dokáže si uvědomit příjemné i nepříjemné citové prožitky, rozlišuje citové projevy v rodinném prostředí i prostředí mimo domov
- dokáže vlastním způsobem projevat, co cítí, ovládá své chování i afektivní projevy
- zachycuje a vyjadřuje své prožitky - slovně, výtvarně, pohybově, formou dramatické improvizace
- těší se z hezkých a příjemných zážitků
- uplatňuje vstřícné chování ve vztahu k druhému - umí obdarovat, podělit se, řešit konflikt dohodou, vnímá, co si druhý přeje či potřebuje
- vnímá kulturní a umělecké podněty
- má povědomí o širším kulturním, přírodním a společenském prostředí, pozorně poslouchá nebo sleduje literární, dramatické nebo hudební představení a hodnotí své zážitky
- vyjadřuje se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností vokálních i instrumentálních
- uvědomuje si nebezpečí, se kterými se může ve svém okolí setkat
- vnímá, že svět je rozmanitý a má svůj řád, má elementární poznatky o planetě Zemi a vesmíru

Vzdělávací nabídka:

- lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení)
- manipulační činnosti a jednoduché pracovní úkony s předměty, nástroji, náčiním, materiály, pomůckami
- činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují a jejich praktickým používáním
- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace – vyprávění zážitků
- přednes, recitace, zpěv
- spontánní hra, volná hra s materiály a předměty
- estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové)
- kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinách
- společná, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhého
- aktivity přibližující dětem kulturní tradice a umožňující jim poznat rozmanitost

5.4. Integrovaný blok - „Já a můj svět“

Charakteristika IB:

V tomto období se seznámíme s charakteristickými znaky zimy, budeme pozorovat zvířata a ptáky v přírodě. Nabídneme dětem aktivity vycházející z těchto poznatků. Spousta sněhu děti láká k prožití zimních radovánek jako je bobování, stavba sněhuláka a koulování se s kamarády. Nebudeme smutní ani v případě nepřízně počasí a spravíme si náladu pohádkami. Prozkoumáme společně lidské tělo, seznámíme se s ochranou svého zdraví prostřednictvím zdravého životního stylu. Oslavíme společně Masopust a s nejstaršími dětmi se budeme těšit a připravovat na zápis do ZŠ.

Časový plán: leden – únor 5 – 6 týdnů

Vzdělávací cíle:

- osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, uvědomění si vlastního těla
- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu
- podporování a rozvoj zájmu o učení
- rozvoj a kultivace představivosti a fantazie
- osvojování si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci
- rozvoj a kultivace mravního vnímání, cítění a prožívání
- rozvoj záměrného řízení svého chování a ovlivňování vlastní situace
- vytváření prosociálních postojů
- vytváření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- vytváření aktivních postojů ke světu, k životu, ke kultuře a umění
- vytváření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem a živou i neživou přírodou
- osvojení si poznatků a dovedností k spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a ochraně před nebezpečnými vlivy
- jazykové chvílky během různých činností – při jídle, při hře, na procházce

Očekávané výstupy:

- pojmenovává části lidského těla a některé orgány, zná jejich funkce, má povědomí o těle a jeho vývoji
- zachovává správné držení těla, vědomě napodobí jednoduchý pohyb podle vzoru
- zná základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, pohybem a sportem
- rozlišuje, co zdraví prospívá a co mu škodí
- neohrožuje zdraví a bezpečí své i druhých, v případě potřeby ví, kde má hledat pomoc
- dokáže říci, co je důležité v péči o vlastní zdraví (čistota, pohyb, výživa...)
- aktivně vyhledává informace, postupuje podle instrukcí a pokynů, ale také samostatně řeší problémy
- zaměřuje se na podstatné znaky a vlastnosti předmětů, charakteristické rysy a vzájemné souvislosti
- vnímá, že je zajímavé dozvědět se nové věci, využívá zkušenosti k učení
- chápe základní matematické pojmy, pozná některá písmena a číslice
- sleduje očima zleva doprava
- pozná napsané své jméno
- projevuje zájem o knížky, soustředěně poslouchá četbu, hudbu, sleduje divadlo, film
- respektuje předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímá zdůvodněné povinnosti
- uvědomuje si své silné i slabé stránky, dokáže přijmout ocenění i případný neúspěch
- ovládá své city a přizpůsobuje jim své chování
- vyjadřuje své prožitky (slovně, výtvarně, pohybově, dramatickou improvizací)

- vnímá kulturní podněty, dokáže poslouchat a sledovat literární, dramatické nebo hudební představení
- chová se prosociálně (respektuje potřeby druhých, brání se projevům násilí, ubližování, dokáže nabídnout pomoc...)
- chápe základní pravidla správného chování mezi lidmi (uvědomuje si svá práva a respektuje práva druhých)
- uvědomuje si, že jsou lidé, kteří nerespektují pravidla správného chování a mohou ohrožovat bezpečí jeho i druhých, brání se podle svých možností
- chápe svou roli v MŠ, v rodině a chová se podle této skutečnosti
- chápe, že způsob jakým se chová samo, nebo lidé v jeho okolí, ovlivňuje jeho zdraví, bezpečí i životní prostředí
- má osvojeny elementární poznatky o okolním prostředí, které využívá pro další učení

Vzdělávací nabídka:

- sociální, interaktivní a smyslové hry
- cvičení postřehu vnímání, zrakové a sluchové paměti
- práce s encyklopediemi
- pohybové hry, pohybové chvílky, rozcvičky motivované tématem
- otužování dětí pobytem na čerstvém vzduchu a zimními sportovními aktivitami
- vyprávění, četba příběhů a pohádek s etickým obsahem a ponaučením
- kognitivní otázky „Co by se stalo kdyby...“
- práce s pracovními listy, řešení labyrintů
- činnosti zaměřené na práci s čísly, písmeny, značkami, symboly
- dramatické činnosti, hraní rolí, hry založené na aktivitě, prožitku a zkušenosti
- pozorování při pobytu venku
- péče o ptáky – krmítko na okně MŠ
- počítání, třídění, řazení, rozlišování geometrických tvarů
- diskusní a komunitní kruh – povídání, sdílení, naslouchání
- zpěv, hudební, rytmické a hudebně pohybové hry a činnosti
- návštěva divadelního představení, poslech hudebních skladeb, poslech mluvené pohádky
- tvořivé aktivity výtvarné, pracovní, pohybové, dramatické
- společná výzdoba MŠ, výroba masek, oslava Masopustu
- návštěva krmelce, krmení pro zvířátka

5.5. Integrovaný blok - „Voláme sluníčko“

Charakteristika IB:

S příchodem jara pozorujeme probouzející se přírodu. Budeme poznávat první jarní kytíčky, čarovat s jarním proutím, pozorovat návrat stěhovavých ptáků a seznámíme se s mláďaty různých druhů zvířat. Seznámíme se tak s typickými znaky jara, kterých si budeme všimnout v přírodě. Umožníme dětem změny v přírodě si zažít prostřednictvím prožitkového učení. Připomeneme si tradice a zvyky velikonočních svátků. Příprava na Velikonoce vyvrcholí hledáním velikonočního zajíce

Časový plán: únor – březen – duben

7 – 9 týdnů

Vzdělávací cíle:

- rozvoj povědomí o přirozených změnách probíhajících v přírodě mezi jarem a zimou

- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti jemné i hrubé motoriky, rozvoj pohybového aparátu a pohybových funkcí
- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání
- rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným
- rozvoj a kultivace představivosti a fantazie
- rozvoj kulturně estetického vnímání, citění a prožívání
- podporování kulturních tradic a zvyků
- rozvoj schopnosti umět získané dojmy a prožitky vyjádřit
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností
- rozvoj schopnosti aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny
- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách
- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám
- tematické zařazování slovní zásoby, budování dobré výslovnosti cizího jazyka

Očekávané výstupy:

- dokáže rozlišit znaky jara a zimy
- zvládá základní pohybové dovednosti, běžné způsoby pohybu v přírodním prostředí
- koordinuje lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladí pohyb s rytmem, hudbou, zpěvem
- ovládá koordinaci ruky a oka, zvládá jemnou motoriku
- užívá k poznávání jarní přírody všechny smysly
- zaměřuje pozornost, postřehuje změny, všímá si, učí se podle pokynů a instrukcí
- vnímá estetické podněty ve svém okolí, těší se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním
- je k přírodě citlivý ve vztahu k živým bytostem, k přírodě, k věcem, přírodu chrání jemu dostupnými prostředky
- rozlišuje charakteristické znaky zvířat
- dokáže zachytit a vyjádřit své prožitky ve výtvarných, pracovních, hudebních a pohybových činnostech
- rozumí běžným projevům vyjádření emocí a nálad
- bez zábran komunikuje, spolupracuje, navazuje dětská přátelství, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná
- rozumí kulturním tradicím, zvykům, dokáže přijmout tradici oslav
- aktivně zvládá běžné proměny prostředí, spoluvytváří prostředí pohody
- dodržuje pravidla her a jiných činností, jedná spravedlivě, hraje fěr
- orientuje se v přírodním prostředí, všímá si změn a dění v okolí MŠ
- zvládá běžné činnosti a jednoduché praktické situace
- přizpůsobuje se běžně proměnlivým okolnostem

Vzdělávací nabídka:

- pozorování přírody
- praktické činnosti s přírodními materiály
- ekologické hry a aktivity, experimenty
- manipulační činnosti s různým materiálem, pomůckami, nástroji
- psychomotorické hry
- pohybové hry, pohybové chvílky, rozcvičky, delší procházky do přírody

- činnosti výtvarné, hudební, dramatické, slovesné
- práce s literárními texty, obrázky, encyklopediemi
- kladení otázek a hledání odpovědí
- vyprávění, diskusní a komunitní kruh, zkoumání a objevování
- prosociální hry, práce ve dvojicích, skupinách, kolektivní činnosti
- povídání, sdílení prožitků, naslouchání druhému

5.6. Integrovaný blok - „Naše krásná země“

Charakteristika IB:

Začátek května tradičně patří svátku maminek. Tímto tématem se nám otevře široká oblast poznávání domova v užších i širších souvislostech. Budeme si povídat o vlastní rodině a podporovat tak svoji identitu. Na výletě do přírody (nebo na výletě za poznáním života zvířat dle vlastní volby a místních podmínek) a na výletě do města poznáme rozdíly života ve městě a na vesnici. Společně budeme odhalovat další bohatství lesa i tajemství louky, která je domovem hmyzu a drobných živočichů. Blok uzavřeme tématem „Kudy běží voda“.

Časový plán : duben – květen   5 – 6 týdnů

Vzdělávací cíle:

- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu
- osvojování si přiměřených praktických dovedností
- rozvoj fyzické i psychické zdatnosti
- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních i produktivních
- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní
- rozvoj smyslového vnímání, paměti, pozornosti
- posilování přirozených poznávacích citů
- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení
- rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě i k ostatním lidem, vytváření citových vztahů, jejich rozvoj a plné prožívání
- osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem
- posilování ochrany osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými
- vytvoření povědomí o existenci cizích zemí, ostatních národností, kultur a jejich poznávání
- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností, rozvoj schopnosti projevit se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně
- vytváření pozitivního vztahu k domovu v širším slova smyslu
- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách a vytváření povědomí o vlastní sounáležitosti s okolním světem
- v cizím jazyce přecházet z jednoho tématu na druhé, osvojovat si cizí jazyk, budovat velmi dobrou výslovnost, jednoduché říkanky, písničky

Očekávané výstupy:

- chová se přiměřeně a bezpečně, brání se projevům násilí, chrání bezpečí své i druhých
- ví, kde má hledat pomoc v případě potřeby
- zvládá jednoduché pracovní úkony a obsluhu, sebeobsluhu
- zachází s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji
- správně vyslovuje, ovládá dech, tempo i intonaci řeči, pojmenuje většinu toho čím je obklopeno
- vede rozhovor, formuluje otázky, odpovídá, popíše situaci, sluchově rozlišuje začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech
- chápe slovní vtip a humor, utvoří jednoduchý rým, pozná a vymyslí jednoduchá synonyma, homonyma, antonyma rozlišuje některé obrazné symboly, rozumí jejich významu a komunikativní funkci
- soustředí se na činnost, dokončuje ji, udrží pozornost i při méně zajímavých činnostech
- vědomě užívá všech smyslů, záměrně si pamatuje a vybavuje
- chápe základní prostorové pojmy, elementární časové pojmy, orientuje se v prostoru i v rovině, částečně se orientuje v čase
- chápe elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívá
- hledá nová řešení nebo alternativní k běžným
- uvědomuje si svou jedinečnost, samostatnost a potřebnost pro ostatní
- zaujímá vlastní názory, postoje a vyjadřuje je, rozhoduje o svých činnostech
- ovládá své city a chování v situacích, které se opakují a kterým rozumí
- dokáže odmítnout zakázané, nedovolené činnosti
- rozlišuje citové projevy v důvěrném a cizím prostředí
- chápe, že každý člověk je jiný a že všichni lidé mají stejná práva a hodnotu
- chová se obezřetně při setkání s neznámými dětmi a lidmi, v případě potřeby požádá druhého o pomoc
- ví, že existují jiné země, kde lidé vypadají jinak, mluví jiným jazykem, mají jinou kulturu
- chová se zdvořile, přistupuje k druhým lidem bez předsudků, s úctou k jejich osobě
- zachází šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami apod.
- dokáže odmítnout společensky nežádoucí chování, brání se před ním podle svých možností
- má základní poznatky o své zemi, o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí
- má poznatky o existenci jiných zemí, národů a kultur, vnímá, že svět má svůj řád, že je rozmanitý, pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý
- má povědomí o významu životního prostředí pro člověka

Vzdělávací nabídka:

- vyprávění, četba, rozhovory, modelové situace
- manipulační činnosti, praktické používání pomůcek, nástrojů, náčiní, hraček, konstruktivních stavebnic
- pracovní listy, smyslové hry, záměrné pozorování
- tvořivé činnosti výtvarné, pracovní, dramatické
- samostatný úklid hraček, sebeobslužné činnosti při oblékání, stolování, osobní hygieně
- samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů
- práce s obrázky, encyklopediemi, atlasy
- prosociální činnosti a hry

- literární činnosti, hudební a hudebně pohybové
- procházky do blízkého i vzdálenějšího okolí
- výlety
- pozorování přírodního okolí i kulturních památek

5.7. Integrovaný blok - „Tajemství lesních skřítků, víly Amálky a vodníka Česílka“

Charakteristika IB:

Den dětí oslavíme plavbou parníkem po Máchově jezeře ve spolupráci s dětmi ze základní školy. Příroda, počasí, slunce, bouřka, popřípadě zvířata a rostliny v okolí rybníka se stanou předmětem různých pohybových, výtvarných, pracovních či hudebních činností. Řada aktivit se bude odehrávat venku, zahrada nabídne činnosti spojené s pohybem, hrou na pískovišti a experimentováním. Poslech zvuků v přírodě, hry na badatele a ochranáře, vnímání změn počasí, přinese celkový environmentální rozvoj dětí. Budeme „cestovat“ po planetě Zemi, která je naším společným domovem. Zopakujeme si vše, co jsme se v MŠ naučili a co se nám líbilo, rozloučíme se s předškoláky a potom huráááá na prázdniny.

Časový plán: červen – červenec 5 – 6 týdnů

Vzdělávací cíle:

- rozvoj pohybových schopností a dovedností, ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí
- rozvíjení věku přiměřených praktických dovedností
- rozvoj psychické i fyzické zdatnosti
- vytváření pozitivního vztahu k učení a intelektuálním činnostem
- vytváření základů pro práci s informacemi
- posilování radosti z objevování
- získávání citové samostatnosti, sebedůvěry a osobní spokojenosti
- rozvoj kooperativních, interaktivních a komunikativních dovedností
- vytváření aktivních postojů ke světu a k životu a rozvoj dovedností tyto postoje vyjadřovat
- rozvoj úcty k životu ve všech formách
- osvojení si poznatků a dovedností o spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí, o ochraně před nebezpečnými vlivy
- v cizím jazyce přecházet z jednoho tématu na druhé, osvojovat si cizí jazyk, budovat velmi dobrou výslovnost, jednoduché říkanky, písničky

Očekávané výstupy:

- zvládá sebeobsluhu (hygiena, stolování, oblékání, úklid...)
- zvládá základní pohybové dovednosti, prostorovou orientaci, pohyb v různém prostředí, koordinaci lokomoce, ovládá dechové svalstvo, sladí pohyb se zpěvem
- zvládá manipulační činnosti s předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním, výtvarnými a pracovními pomůckami, materiály
- záměrně se soustředí na činnost, udrží pozornost
- zajímá se o nové věci a prožívá radost ze zvládnutého a poznaného, využívá zkušenosti k učení, dokáže zorganizovat hru
- vyjadřuje svou představivost a fantazii

- uvědomuje si svou samostatnost, zaujímá vlastní názory, postoje a vyjadřuje je
- uvědomuje si své možnosti i limity, hodnotí své osobní pokroky, přijímá ocenění i případný neúspěch
- bez zábran komunikuje s ostatními, odmítne jemu nepříjemnou komunikaci
- spolupracuje s ostatními, dodržuje dohodnutá pravidla chování i pravidla her
- a respektuje potřeby druhého
- zachycuje skutečnosti ze svého okolí, reaguje na ně podle vlastních úvah a představ
- pomáhá v péči o okolní životní prostředí
- vnímá živou i neživou přírodu okolo sebe, chrání ji
- rozlišuje aktivity, které podporují zdravé okolní prostředí a které je poškozují, všímá si nepořádků a škod, upozorní na ně
- uvědomuje si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, má povědomí o tom, jak se aktivně bránit, kde hledat pomoc, chová se přiměřeně a bezpečně

Vzdělávací nabídka:

- sebeobslužné činnosti – hygiena, stolování, oblékání, úklid hraček
- pohybové hry, chvílky
- manipulace s předměty, stavebnicemi, nástroji, pomůckami
- záměrné pozorování okolního světa
- práce s pracovními listy, řešení problémů
- hry výtvarné, konstruktivní, hudební, dramatické aktivity
- diskusní a komunitní kruh
- volná hra, společné a společenské hry
- aktivity dle volby dětí
- opakování aktivit osvojených v průběhu roku
- péče o školní zahradu, udržování pořádku, úklidové práce
- společná oslava MDD

6 EVALUAČNÍ SYSTÉM

Evaluační činnosti jsou procesem průběžného vyhodnocování vzdělávacích činností, situací a podmínek mateřské školy, které nám poskytují zpětnou vazbu o fungování ŠVP, kvalitě vzdělávací práce, ale také podněty pro další rozvoj naší školy. Jde o systematický proces, jehož výsledky využíváme ke zlepšování vzdělávacího procesu a podmínek, za kterých se tento proces uskutečňuje. Cílem hodnocení je dítě, jeho osobnostní rozvoj a spokojený citový život v mateřské škole. Je to proces, který je realizován systematicky, podle předem připraveného plánu. Základem této strategie jsou charakteristiky jednotlivých oblastí, které chceme vyhodnocovat a ze kterých budeme získávat poznatky o rozvoji dítěte, sociálního prostředí i prostředí a podmínek školy.

6.1 Metody a hodnocení evaluace

- pozorování a opakované pozorování
- rozhovor s dítětem, rodiči, konzultace s odborníky
- diskuze
- rozbor herních aktivit dítěte
- rozbor procesu učení/užití didaktických her a testů

- rozbor jazykového projevu/úroveň komunikace
- rozbor, analýza prací- výtvorů dětí/kresby, pracovní výrobky
- rozbor osobní dokumentace dítěte
- anamnéza/ rodinná, osobní
- sociometrické metody/ rozbor chování ve skupině, vztahy mezi dětmi
- hospitace, po hospitační pohovor
- analýza školní dokumentace
- dotazník
- analýza vlastní pedagogické práce
- hodnocení a spokojenost rodičů
- hodnocení ČSI

6.2 Techniky evaluace

- Formy – písemné záznamy
- Podrobný přehled o individuálním rozvoji a učení dítěte
- Záznamový list pro sledování a hodnocení rozvoje a učení dítěte v posledním roce předškolního vzdělávání
- Individuální záznamy o dětech
- Sběr informací pro evaluační činnost – pro pedagogy
- Slovní hodnocení učitelkou, dětmi

6.3 Systém evaluace a hodnocení mateřské školy

Vzhledem k volnému režimu dětí a k plnění výchovné činnosti s dětmi během celého dne je činnost ředitelky zaměřena na krátké vstupní kontroly, protože MŠ je v jedné budově jako ZŠ. Vše se děje na přátelské bázi, rodiny, ředitelka má možnost vidět a hovořit se všemi zaměstnanci každodenně.

Hospitace učitelek provádí ředitelka školy a probíhají průběžně celý školní rok. Učitelky znají plán a cíle hospitace, jsou seznámeny s hodnocením a doporučením pro další práci. Ředitelka sleduje celkový projev pedagoga, využívání vhodných metod a forem vzdělávání, připravenost a volbu pomůcek, dodržování závazných oblastí ŠVP, TVP. Vždy je zpracován zápis a po hospitační pohovor. Kontroly ostatních zaměstnanců školy provádí ředitelka, nebo vedoucí ŠJ. Případné nedostatky jsou řešeny ihned na místě.

6.4 Předmět evaluace

- Kontrola třídních vzdělávacích programů, zda vycházejí ze ŠVP a jeho plnění
- Zapojení dětí do činností
- Motivace dětí
- Dodržování a stanovení pravidel třídy (společně s dětmi)
- Dostatečnost pomůcek pro jednotlivé činnosti
- Manuální zručnost a držení tužky
- Individuální přístup k dětem, dle jejich stavu a možnostem
- Osvojení a dodržování hygienických pravidel
- Kontrola a využití pitného režimu během celého dne
- Dodržování bezpečnosti dětí ve třídě a při pobytu venku
- Vedení třídní dokumentace
- Výzdoba třídy, šaten
- Kontrola dodržování pracovní doby

6.5 Přehled o sledování a hodnocení výsledků – rozvojových a učebních pokroků dětí

Cílem hodnocení je dítě, jeho osobní rozvoj a spokojený citový život v MŠ. Je to proces, který je realizován systematicky, podle předem připraveného plánu. Základem této strategie jsou charakteristiky jednotlivých oblastí, které chceme vyhodnocovat a ze kterých budeme získávat poznatky o rozvoji dítěte, sociálního prostředí i prostředí a podmínek školy.

Co budeme v průběhu školního roku sledovat a vyhodnocovat ?

- Každodenní pedagogický proces v denním vzdělávacím procesu
- Respektuje vývojové, sociální a emoční potřeby dětí?
- Přihlíží k individuálním potřebám?
- Je založeno na přímých zážitcích dítěte- prožitkové učení, volba?
- Probíhá v prostředí s dostatkem mnohostranných a přiměřených podnětů s respektováním podmínek vzdělávání?
- Má úzkou vazbu na rodinu- umožňuje rodičům zapojit se do života třídy, školy?
- Rozvíjí celkovou osobnost dítěte?
- Mají veškeré činnosti podobu her, zábavy?
- Probouzí v dětech zájem, chuť dívat se okolo sebe, naslouchat a objevovat?
- Dává dítěti možnost prožívat uspokojení z úspěchu, překonávání překážek, probouzí v dítěti touhu ukázat, co vše je schopné, dokáže?

Nástroje autoevaluace

Škola používá k jednotlivým oblastem autoevaluace následující nástroje:

- Analýza školní dokumentace
- Vzájemné hospitace pedagogů
- Zjišťování a vyhodnocování výsledků vzdělávání dětí
- Zpětná vazba externích subjektů

Časové rozvržení autoevaluačních činností a odpovědnosti pedagogů

- Odpovědnost za doplnění záznamů mají učitelky
- Písemné stanovení datového výchozího stavu dítěte (stupeň vývoje stávajících schopností, možností a dovedností konkrétního dítěte)
- Záznamy do listů o rozvoji dětí ve sledovaných oblastech – 1x za měsíc
- Individuální záznamy o dětech jsou prováděny průběžně
- Provedení záznamu vždy tehdy, jedná-li se o vývojový posun- zdokonalení ale i stagnaci

6.6 Autoevaluace

Učitelky hodnotí svou práci, zvolené metody, formy a prostředky s ohledem na reakci dětí. Zjišťují, zda zvolenými činnostmi děti zaujaly, zda byla činnost pro ně přínosem.

Cíle a kritéria autoevaluace

Podmínky ke vzdělání:

- Obsah a průběh vzdělávání
- Plánování výuky

- Podpůrné výukové materiály
- Realizace výuky (interakce učitele a dětí, strategie, rozvoj kompetencí k učení)
- Školní vzdělávací program
- Bezpečnostní a hygienické podmínky
- Ekonomické podmínky
- Materiální podmínky
- Personální podmínky
- Klima MŠ (interakce učitel dítě, klima učitelského sboru)
- Spolupráce s rodiči, spolupráce s odbornými institucemi a zřizovatelem
- Zohlednění individuálních potřeb dítěte
- Vedení a řízení MŠ, kvalita personální práce a dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků
- Organizační řízení školy
- Partnerství školy a externí vztahy
- Profesionalita a rozvoj lidských zdrojů
- Výsledky vzdělávání dětí
- Hodnocení výuky (interakce učitel dítě)
- Klíčové kompetence
- Motivace a úspěšnost dětí, jejich znalost a dovednosti

Autoevaluace školy- systematické posuzování a vyhodnocení procesu vzdělávání a jeho výsledků realizované účastníky vzdělávacího procesu. Výsledky slouží jako zpětná vazba pro zkvalitnění činností školy.

Co budeme evaluovat	Kdo	Kdy	Jak
ŠVP: zda je v souladu s RVP	Všechny pedagog. pracovníce	vždy v červnu	Informacemi a studiem, diskuzí na poradách, závěrečným hodnocením
TVP: obsah a soulad se ŠVP, naplňování dílčích cílů, přínos pro děti, návrhy na úpravu, zpětná vazba	Všechny pedagogické pracovníce	Na pedagogické poradě	Diskuzí na ped. poradách, četbou
Tématické celky: jak dané téma přijaly děti, zda se zapojily	Všechny pedagogické pracovníce	Na pedagogické poradě, denně	Diskuzí na ped. poradách, průběžně – hodnotící listy

Práci učitelek	Ředitelka	Dle plánu kontrol	Rozhovorem po hospitaci, veřejně na ped. poradách
Výsledky dětí	Všechny pedagogické pracovnice	2x v roce leden, červen Dle potřeby	Písemně: součást pedagogické porady
Spolupráce s rodiči školní či třídní akce, potřeba individuální spolupráce	Všechny pedagogické pracovnice	2x v roce leden, červen Dle potřeby	Schůzky s rodiči, brigády, zapojení rodičů do akcí školy
Náměty a připomínky zákonných zástupců	Všechny pedagogické pracovnice	Průběžně dle potřeby	Konzultací s rodiči
Spolupráce se zřizovatelem a dalšími organizacemi, institucemi	Ředitelka, všechny pedagogické pracovnice školy	2x v roce leden, červen Dle potřeby	Průběžným problematiky MŠ se zřizovatelem, spolupráce s PPP, jinými institucemi....

7 VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

Rámcové cíle a záměry předškolního vzdělávání jsou pro vzdělávání všech dětí společné. Při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami je třeba jejich naplňování přizpůsobovat tak, aby maximálně vyhovovalo dětem, jejich potřebám i možnostem. Snahou pedagogů je – stejně jako ve vzdělávání dětí, které speciální vzdělávací potřeby nemají – vytvoření optimálních podmínek k rozvoji osobnosti každého dítěte, k učení i ke komunikaci s ostatními a pomoci mu, aby dosáhlo co největší samostatnosti.

7.1 Pojetí vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními

Při plánování a realizaci vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními je třeba mít na zřeteli fakt, že se děti ve svých individuálních vzdělávacích potřebách a možnostech liší. Účelem podpory vzdělávání těchto dětí je plné zapojení a maximální využití vzdělávacího potenciálu každého dítěte s ohledem na jeho individuální možnosti a schopnosti. Při vzdělávání dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami učitel zahrnuje do svých vzdělávacích strategií podpůrná opatření. Podpůrná opatření prvního stupně stanovuje mateřská škola. Od druhého stupně podpory jsou podpůrná opatření stanovována ŠPZ po projednání se školou a zákonným zástupcem dítěte.

Podle ŠVP se uskutečňuje vzdělávání všech dětí mateřské školy. Pro děti s přiznanými podpůrnými opatřeními prvního stupně je ŠVP podkladem pro zpracování plánu pedagogické podpory (PLPP) a pro děti s přiznanými podpůrnými opatřeními od druhého stupně podkladem pro tvorbu individuálního vzdělávacího plánu (IVP). PLPP zpracovává škola samostatně, IVP zpracovává škola na základě doporučení ŠPZ.

Důležitou podmínkou úspěšnosti předškolního vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami je nejen volba vhodných (potřebám dětí odpovídajících) vzdělávacích metod a prostředků, které jsou v souladu se stanovenými podpůrnými opatřeními, ale i uplatňování vysoce profesionálních postojů učitelů i ostatních pracovníků, kteří se na péči o dítě a jeho vzdělávání podílejí. Rozvoj osobnosti dítěte s přiznanými podpůrnými opatřeními závisí na citlivosti a přiměřenosti působení okolí mnohem více, než je tomu u dítěte, které není ve svých možnostech primárně omezeno. Proto je nutné vytvořit podmínky pro jejich pozitivní přijetí. K tomu je nutné, mimo jiné, navázat úzkou spoluprací s rodiči všech dětí, citlivě s nimi komunikovat a předávat potřebné informace.

Při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami spolupracují učitelky s dalšími odborníky, využívají služby školských poradenských zařízení.

7.2 Systém péče o děti s přiznanými podpůrnými opatřeními

7.2.1 Dítě se speciálními vzdělávacími potřebami

Dítětem se speciálními vzdělávacími potřebami je dítě, které k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Tyto děti mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření.

7.2.2 Forma vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami uskutečňujeme formou individuální integrace do běžných tříd. Při diagnostikování speciálních vzdělávacích potřeb spolupracujeme se školskými poradenskými zařízeními a rodiči.

7.2.3 Postup školy při poskytování podpůrných opatření prvního stupně – plán pedagogické podpory (PLPP)

Při zjištění obtíží a speciálních vzdělávacích potřeb dětí informují učitelky ředitelku školy.

Ředitelka školy stanoví učitelku, která je zodpovědná za vytvoření plánu pedagogické podpory dítěte (PLPP) ve spolupráci s ostatními učitelkami. Plán pedagogické podpory vytváří s metodickou podporou ředitelky školy, výchovné poradkyně. Na tvorbě PLPP se podílejí všechny učitelky.

S plánem pedagogické podpory seznámí škola dítě (přiměřeně věku), zákonného zástupce dítěte, všechny učitelky a další pracovníky podílející se na provádění tohoto plánu. Seznámení s PLPP jmenovaní potvrdí svým podpisem.

Poskytování podpůrných opatření prvního stupně učitelka ve spolupráci s ostatními pracovníky průběžně vyhodnocuje. V případě potřeby učitelka za metodické podpory výchovné poradkyně plán pedagogické podpory průběžně aktualizuje v souladu s vývojem speciálních vzdělávacích potřeb dítěte. Nejpozději po 3 měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření poskytovaných na základě plánu pedagogické podpory učitelky ve spolupráci s ředitelkou školy a výchovnou poradkyní vyhodnotí, zda podpůrná opatření vedou k naplnění stanovených cílů.

Pokud se daná opatření ukáží jako nedostatečná, učitelka či ředitelka školy doporučí zákonnému zástupci dítěte využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení.

Pokud jsou daná opatření dostatečná, pedagogičtí pracovníci nadále pokračují v jejich realizaci a úpravách dle potřeb dítěte.

7.2.4 Postup školy při tvorbě individuálního vzdělávacího plánu dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami (IVP)

- V případě, že opatření vyplývající z Plánu pedagogické podpory dítěte nejsou dostačující, učitelka či ředitelka školy doporučí zákonnému zástupci dítěte návštěvu školského poradenského zařízení.
- Škola bezodkladně předá Plán pedagogické podpory školskému poradenskému zařízení.
- Pokud školské poradenské zařízení doporučí vzdělávání dítěte dle individuálního vzdělávacího plánu, zákonný zástupce podá žádost o vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu. Ředitelka školy žádost posoudí a v případě vyhovění žádosti zajistí zpracování IVP.
- Za tvorbu IVP, spolupráci se školským poradenským zařízením a spolupráci se zákonnými zástupci jsou odpovědné učitelky, ředitelka školy a výchovná poradkyně. IVP vytváří učitelka určená ředitelkou školy ve spolupráci všech učitelek MŠ, podklady kontroluje a konzultuje se školským poradenským zařízením ředitelka školy případně výchovná poradkyně. IVP vzniká bez zbytečného odkladu, nejpozději do 1 měsíce od obdržení doporučení.
- S IVP jsou seznámeni všichni vyučující, dítě (umožňuje-li to jeho věk) a zákonný zástupce dítěte.
- Zákonný zástupce stvrdí seznámení s IVP podpisem informovaného souhlasu. Ostatní zúčastnění IVP podepíší.
- Poskytování podpůrných opatření učitelka ve spolupráci s ostatními vyučujícími průběžně vyhodnocuje. V případě potřeby učitelka za metodické podpory ředitelky školy a výchovné poradkyně individuální vzdělávací plán průběžně aktualizuje v souladu s vývojem speciálních vzdělávacích potřeb dítěte.
- Školské poradenské zařízení 1x ročně vyhodnocuje naplňování individuálního vzdělávacího plánu.
- Pokud jsou daná opatření dostatečná, pedagogičtí pracovníci nadále pokračují v jejich realizaci a úpravách dle potřeb dítěte.
- Stejný postup platí, i pokud zákonný zástupce dítěte vyhledal pomoc školského poradenského zařízení i bez vyzvání školy.

7.2.5 Úprava očekávaných výstupů stanovených ŠVP

Na úrovni IVP je možné na doporučení ŠPZ v rámci podpůrných opatření upravit očekávané výstupy stanovené ŠVP, případně upravit vzdělávací obsah, tak, aby byl zajištěn soulad mezi vzdělávacími požadavky a skutečnými možnostmi dětí a aby vzdělávání směřovalo k dosažení jejich osobního maxima.

K úpravám očekávaných výstupů stanovených v ŠVP se využívá podpůrné opatření IVP. To umožňuje u dětí s priznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně podpory (týká se dětí s lehkým mentálním postižením) upravovat očekávané výstupy vzdělávání, případně je možné přizpůsobit i výběr toho, co se bude dítě vzdělávat. Volí se obsah vzdělávacího oboru, který lépe vyhovuje vzdělávacím možnostem dítěte.

Při vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením je třeba zohledňovat jejich specifika: problémy v učení – nepřesné vnímání času; obtížné rozlišování podstatného a podružného; neschopnost pracovat s abstrakcí; snížená možnost učit se na základě zkušenosti, pracovat se změnou; problémy s technikou učení; problémy s porozuměním významu slov; krátkodobá paměť neumožňující dobré fungování pracovní paměti, malá představitivost; nedostatečná jazyková způsobilost, nižší schopnost pamatovat si čtené, řešit problémy a vnímat souvislosti. Mezi podpůrná opatření, která se kromě běžných pedagogických opatření ve vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením osvědčují, patří například posilování kognitivních schopností s využitím dynamických a tréninkových postupů, intervence s využitím specifických, speciálně pedagogických metodik a rozvojových materiálů; pravidelné a systematické práce v mateřské škole, podpora přípravy na školu v rodině, podpora osvojování jazykových dovedností, podpora poskytovaná v součinnosti asistenta pedagoga.

7.3 Podmínky vzdělávání dětí s priznanými podpůrnými opatřeními

7.3.1 Specifikace provádění podpůrných opatření

Jako podpůrná opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou v naší škole využívána podle doporučení školského poradenského zařízení a priznaného stupně podpory zejména:

Metody výuky (pedagogické postupy)

- respektování odlišných stylů učení jednotlivých dětí,
- metody a formy práce, které umožní častější kontrolu a poskytování zpětné vazby dítěti,
- důraz na logickou provázanost a smysluplnost vzdělávacího obsahu,
- respektování pracovního tempa dětí a poskytování dostatečného času k zvládnutí úkolů,
- podpora poznávacích procesů dítěte (osvojování učiva, rozvoj myšlení, pozornosti, paměti),
- respektování míry nadání dítěte a jeho specifika,
- orientace na rozvíjení informačně receptivních metod zaměřených na rozvoj vnímání, na práci s obrazem,
- orientace na reproduktivní metody upevňující zapamatování, které vedou k osvojování vědomostí a dovedností pomocí opakování a procvičování,
- individualizace vzdělávání (zohledňování individuálních potřeb žáka, respektování pracovních specifík dítěte, stylů učení, doplňující vedení dítěte nebo procvičování,

princip multisenzorického přístupu, nastavení dílčích cílů tak, aby dítě mohlo prožívat úspěch, opakované vrácení se ke klíčovým pojmům a dovednostem aj.),

- respektování pracovního tempa dítěte, stanovení odlišných časových limitů pro plnění úkolů,
- zadávání domácích úkolů zohledňuje možnosti dítěte a podmínky, které má dítě k jejich plnění,
- zohledňování sociálního statusu a vztahových sítí dítěte a prostředí, ze kterých dítě přichází do školy,
- intervence na podporu oslabených nebo nefunkčních dovedností a kompetencí dítěte.

Organizace výuky

- střídání forem a činností během vzdělávání,
- u mladších dětí využívání skupinové vzdělávání,
- postupný přechod k systému kooperativního vzdělávání,
- v případě doporučení může být pro dítě vložena do vzdělávání relaxační chvilka, krátká přestávka,
- změna zasedacího pořádku či uspořádání třídy v rámci vyučovací jednotky a se zřetelem k charakteru výuky a potřebám dítěte,
- nabídka různých aktivit (ve škole) a podpora rozvoje zájmů dítěte,
- organizační podpora mimoškolního vzdělávání, včetně exkurzí a výletů.

Hodnocení dítěte

- využívání různých forem hodnocení dítěte,
- hodnocení vychází ze zjištěných specifíků dítěte (např. neznalost vyučovacího jazyka),
- práce s kritérii hodnocení v závislosti na charakteru problému dítěte, s důrazem na podporu rozvoje dovedností a vědomostí dítěte,
- podpora autonomního hodnocení (sebehodnocení),
- zohlednění sociálního kontextu hodnocení, hodnocení směřuje nejen k vyhodnocení úspěšnosti dítěte, ale také k posílení jeho motivace pro vzdělávání,
- z hodnocení jsou zřejmé konkrétní individuálně specifické podoby činnosti vyžadované po dítěti, jsou jasně a srozumitelně formulována hodnotící kritéria,
- formativní hodnocení směřuje k zpětnovazební podpoře efektivního vzdělávání dítěte, je pro něj informativní a korektivní,
- celkové hodnocení dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami zohledňuje jak omezení dítěte, tak zejména jeho pokroky ve vzdělání.

7.3.2 Zásady práce s dětmi se speciálními vzdělávacími potřebami

- seznámíme všechny pedagogy, pracovníky, ale i děti, s daným postižením dítěte,
- respektujeme zvláštnosti a možnosti dítěte,
- poskytujeme podmínky pro vzdělávání dítěte odpovídající jeho individuálním potřebám (věcné prostředí, životospráva, psychosociální klima, organizace vzdělávání, personální a pedagogické obsazení, spolupráce mateřské školy s rodinou)
- vysvětlíme vyučujícím způsoby hodnocení dítěte,
- uplatňujeme princip diferenciacce a individualizace vzdělávacího procesu při plánování a organizaci činností, určujeme vhodný obsah, formu i metodu vzdělávání;
- utvoříme optimální pracovní prostředí včetně vstřícné přátelské atmosféry,

- nabídneme možnosti kompenzace jinými činnostmi, kde dítě může být úspěšné,
- vedeme dítě k osvojování specifických dovedností v úrovni odpovídající individuálním potřebám a možnostem dítěte zaměřených na samostatnost, sebeobsluhu a základní hygienické návyky v úrovni odpovídající věku dítěte a stupni postižení,
- klademe si reálné cíle, v případě možnosti postupně zvyšujeme nároky, - podporujeme snahu, pochvalu při sebemenším zlepšení výkonu, nedostatky neporovnáváme s ostatními,
- navozujeme příjemné a soustředěné atmosféry při práci,
- spolupracujeme s se zákonnými zástupci dítěte, školskými poradenskými zařízeními, v případě potřeby vyhledáme spolupráci s odborníky mimo oblast školství,
- vyhledáváme činnosti, ve kterých může být dítě úspěšné,
- realizujeme stanovená podpůrná opatření
- dodržujeme časté přestávky, střídáme pracovní tempo,
- snížíme počet dětí ve třídě v souladu s právními předpisy.
- vyžadujeme přítomnost asistenta pedagoga podle stupně přiznaného podpůrného opatření.

7.3.3 Zapojení dalších osob a subjektů

Při práci se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami je nutná spolupráce školy, dítěte, jeho zákonného zástupce a školského poradenského zařízení (ŠPZ).

Poradenskou podporu těmto dětem, jejich zákonným zástupcům a pedagogům zajišťuje školní poradenské pracoviště, které tvoří:

- ředitelka školy,
- učitelky,
- školní poradenské zařízení,
- odborníci mimo oblast školství.

Při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami škola dále spolupracuje s PPP Česká Lípa.

8 ZABEZPEČENÍ VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ NADANÝCH A MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH

Mateřská škola Doksy – Staré Splavy vytváří ve svém školním vzdělávacím programu a při jeho realizaci podmínky k co největšímu využití potenciálu každého dítěte s ohledem na jeho individuální možnosti. To platí v plné míře i pro vzdělávání dětí nadaných.

V předškolním věku dítě prochází obdobím nerovnoměrného a skokového vývoje, mnohdy je těžké odlišit při identifikaci nadání dítěte od akcelerovaného vývoje v určité oblasti. Dítě, které vykazuje známky nadání, musí být dále podporováno. Vzdělávání dětí probíhá takovým způsobem, aby byl stimulován rozvoj jejich potenciálu včetně různých druhů nadání a aby se tato nadání mohla ve škole projevit a pokud možno i uplatnit a dále rozvíjet.

8.1 Nadané a mimořádně nadané dítě

Nadaným dítětem se rozumí jedinec, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Za mimořádně nadané dítě se považuje dítě, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností.

8.2 Forma vzdělávání dětí nadaných a mimořádně nadaných

Škola je povinna využít pro podporu nadání a mimořádného nadání podpůrných opatření podle individuálních vzdělávacích potřeb dětí v rozsahu prvního až čtvrtého stupně podpory. Zjišťování mimořádného nadání dítěte provádí školské poradenské zařízení na návrh učitele nebo rodičů. Pro tyto žáky může být vypracován individuální vzdělávací plán, který vychází ze ŠVP a závěrů vyšetření.

Mimořádně nadané děti mají upraven způsob vzdělávání tak, aby byly dostatečně motivovány k rozšiřování základního obsahu vzdělávání do hloubky především v těch oblastech, které reprezentují nadání dítěte.

8.3 Pravidla a průběh tvorby plánu pedagogické podpory nadaného a mimořádně nadaného žáka

- Při zjištění nadání a mimořádného nadání dítěte informuje učitelka ostatní učitelky, ředitelku školy a výchovnou poradkyni.
- Učitelka, kterou po domluvě stanoví ředitelka školy, je zodpovědná za vytvoření plánu pedagogické podpory dítěte. Plán pedagogické podpory vytváří s metodickou podporou ředitelky školy, výchovné poradkyně a ostatních učitelek MŠ. Na tvorbě PLPP se účastní všechny učitelky. Stanoví ty oblasti, kde se projevuje nadání dítěte.
- S plánem pedagogické podpory seznámí škola dítě, zákonného zástupce dítěte, všechny učitelky dítěte a další pracovníky školy podílející se na provádění tohoto plánu. Seznámení s PLPP jmenovaní potvrdí svým podpisem.
- Poskytování podpory učitelka ve spolupráci s ostatními průběžně vyhodnocuje. V případě potřeby učitel za metodické podpory výchovné poradkyně plán pedagogické podpory průběžně aktualizuje v souladu s potřebami dítěte. Nejpozději po 3 měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření poskytovaných na základě plánu pedagogické podpory učitelka, ředitelka školy a výchovná poradkyně vyhodnotí, zda podpůrná opatření vedou k naplnění stanovených cílů. Pokud se daná opatření ukáží jako nedostatečná, učitelka, ředitelka školy či výchovná poradkyně doporučí zákonnému zástupci dítěte využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení.
- Pokud jsou daná opatření dostatečná, pedagogičtí pracovníci nadále pokračují v jejich realizaci a úpravách dle potřeb dítěte.

8.4 Postup školy při tvorbě individuálního vzdělávacího plánu nadaného či mimořádně nadaného dítěte

- V případě, že opatření vyplývající z Plánu pedagogické podpory dítěte nejsou dostačující, učitelka, ředitelka školy či výchovná poradkyně doporučí zákonnému zástupci dítěte návštěvu školského poradenského zařízení.
- Škola bezodkladně předá Plán pedagogické podpory školskému poradenskému zařízení
- Pokud školské poradenské zařízení doporučí vzdělávání dítěte dle individuálního vzdělávacího programu, zákonný zástupce podá žádost o vzdělávání podle individuálního vzdělávacího programu. Ředitelka školy žádost posoudí a v případě vyhovění žádosti zajistí zpracování IVP.
- Za tvorbu IVP, spolupráci se školským poradenským zařízením a spolupráci se zákonnými zástupci je odpovědná učitelka stanovená ředitelkou školy. IVP vytváří učitelka ve spolupráci s ostatními učitelkami, podklady kontroluje a konzultuje se školským poradenským zařízením ředitelka školy. IVP vzniká bez zbytečného odkladu, nejpozději do 1 měsíce od obdržení doporučení.
- S IVP jsou seznámeni všichni učitelky, ředitelka školy, dítě a zákonný zástupce dítěte.
- Zákonný zástupce stvrdí seznámení s IVP podpisem informovaného souhlasu. Ostatní zúčastnění IVP podepíší.
- Poskytování podpůrných opatření učitelka ve spolupráci s ostatními učitelkami průběžně vyhodnocuje. V případě potřeby učitelka za metodické podpory ředitelky školy či výchovné poradkyně individuální vzdělávací plán průběžně aktualizuje v souladu s vývojem speciálních vzdělávacích potřeb dítěte.
- Školské poradenské zařízení 1x ročně vyhodnocuje naplňování individuálního vzdělávacího plánu.
- Pokud jsou daná opatření dostatečná, pracovníci nadále pokračují v jejich realizaci a úpravách dle potřeb dítěte.
- Stejný postup platí, pokud zákonný zástupce dítěte vyhledal pomoc školského poradenského zařízení i bez vyzvání školy

8.5 Úprava očekávaných výstupů stanovených ŠVP

Na úrovni IVP je možné na doporučení ŠPZ upravit očekávané výstupy stanovené ŠVP, případně upravit vzdělávací obsah, tak, aby byl zajištěn soulad mezi vzdělávacími požadavky a skutečnými možnostmi dětí a aby vzdělávání směřovalo k dosažení jejich osobního maxima.

8.6 Specifikace práce s dětmi nadanými a mimořádně nadanými

Jako podpůrná opatření pro žáky nadané a mimořádně nadané jsou v naší škole využívána doporučení školského poradenského zařízení zejména pro:

- metody výuky (pedagogické postupy)
- organizaci výuky
- hodnocení dítěte

8.7 Zásady práce s dětmi nadanými a mimořádně nadanými

- seznámíme všechny pedagogy, pracovníky, ale i děti, s daným nadáním dítěte,
- respektujeme zvláštnosti a možnosti dítěte,
- poskytujeme podmínky pro vzdělávání dítěte odpovídající jeho individuálním potřebám,
- vysvětlíme vyučujícím způsoby hodnocení dítěte,
- uplatňujeme princip diferenciací a individualizace vzdělávacího procesu při plánování a organizaci činností, určujeme vhodný obsah, formu i metodu vzdělávání,
- utvoříme optimální pracovní prostředí včetně vstřícné přátelské atmosféry,
- nabídneme možnosti kompenzace jinými činnostmi,
- klademe si reálné cíle a postupně zvyšujeme nároky,
- podporujeme snahu, pochvalu,
- navozujeme příjemné a soustředěné atmosféry při práci,
- spolupracujeme se zákonnými zástupci dítěte, školskými poradenskými zařízeními, v případě potřeby vyhledáme spolupráci s odborníky mimo oblast školství.

8.8 Zapojení dalších osob a subjektů

Při práci se žáky nadanými a mimořádně nadanými je nutná spolupráce školy, dítěte, jeho zákonného zástupce a školského poradenského zařízení (ŠPZ).

Poradenskou podporu těmto dětem, jejich zákonným zástupcům a pedagogům zajišťuje školní poradenské pracoviště, které tvoří:

- ředitelka školy,
- učitelky,
- školní poradenské zařízení,
- odborníci mimo oblast školství.

Při vzdělávání dětí nadaných a mimořádně nadaných škola dále spolupracuje s PPP Česká Lípa.

9 VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ OD 2 DO 3 LET

Předškolní vzdělávání lze organizovat pro děti od dvou let věku. Rámcové cíle a záměry vzdělávání, obsažené v RVP PV, jsou vhodné i pro vzdělávání dětí od dvou do tří let. Je však nezbytné uvědomovat si specifika, související s dosahovanou úrovní ve všech oblastech vývoje dítěte. Dvouleté dítě projevuje velkou touhu po poznání, experimentuje, objevuje. Poznává všemi smysly. Vymezuje se vůči ostatním, osamostatňuje se, bývá silně egocentrické. Neorientuje se v prostoru a čase, žije přítomností a situacemi, které ji naplňují. V pohybových aktivitách je méně obratné. Proti starším dětem má výrazně méně zkušeností. Rozdíly v jednotlivých oblastech vývoje dětí tohoto věku jsou velmi výrazné.

Pro dvouleté dítě je zařazení do mateřské školy nejčastěji první sociální zkušeností mimo širší rodinu. Obvykle se projevuje silnější potřebou vazby na dospělé osobu. Poznává nové vzorce chování dospělých i vrstevníků, vymezuje si vlastní prostor, přijímá vymezené hranice a nové

role. Učitelka zastává velmi významnou pozici, stává se zástupcem zákonného zástupce, jistotou a oporou dítěte v běžném dění i v budování vztahů s vrstevníky.

Dvouleté děti se nejvíce učí nápodobou, situačním učením, vlastním prožitkem a především hrou. Často vyžadují opakování činností, potřebují pravidelné rituály, zpravidla udrží pozornost jen velmi krátkou dobu. Podmínkou úspěšné pedagogické práce je citlivé přizpůsobování organizace se střídáním nabídky činností, trénováním návyků a praktických dovedností, ponecháním co největšího prostoru pro volné hry a pohybové aktivity.

9.1 Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

Předškolní období je zásadní pro utváření celoživotních návyků, respektování pravidel a norem. Ve věku dvou let je dítě zpravidla připraveno tyto aspekty rozeznávat a přijímat. Pokud se v mateřské škole vzdělávají děti mladší tří let, je nutné zajistit kromě požadavků vymezených v kapitole 7 ještě další podmínky, které reagují na vývojová specifika, individuální potřeby, zájmy a možnosti těchto dětí. Dítě ve věku od dvou do tří let má některé potřeby jiné nebo intenzivnější než děti starší. Potřebuje stálý pravidelný denní režim, dostatek emoční podpory, zajištění pocitu bezpečí, přiměřeně podnětné prostředí a činnosti, více individuální péče, srozumitelná pravidla.

Podmínky pro vzdělávání dětí od dvou do tří let jsou vyhovující, jestliže:

- Mateřská škola je vybavena dostatečným množstvím podnětných a bezpečných hraček a pomůcek vhodných pro dvouleté děti
- Ve třídě s věkově homogenním uspořádáním pro dvouleté děti je použito více zavřených dostatečně zabezpečených skříněk k ukládání hraček a pomůcek než ve třídě s věkově heterogenním uspořádáním. Tím je zajištěna bezpečnost dětí a předkládání přiměřeného množství podnětů pro tyto děti.
- Ve věkově heterogenní třídě jsou pro zajištění bezpečnosti jiným způsobem zneprístupněny bezpečnost ohrožující předměty. Ve třídě jsou nastavena dětem srozumitelná pravidla pro používání a ukládání hraček a pomůcek.
- Prostor je upraveno tak, aby poskytovalo dostatečný prostor pro volný pohyb a hru dětí, umožňovalo variabilitu v uspořádání prostoru a zabezpečovalo možnost naplnění potřeby průběžného odpočinku.
- Mateřská škola je vybavena dostatečným zázemím pro zajištění hygieny dítěte.
- Šatna je vybavena dostatečně velkým úložným prostorem na náhradní oblečení a hygienické potřeby.
- Je zajištěn vyhovující režim dne, který respektuje potřeby dětí (zejména pravidelnost, dostatek času na realizaci činností, úprava času stravování, dostatečný odpočinek).
- Mateřská škola vytváří podmínky pro adaptaci dítěte v souladu s jeho individuálními potřebami.
- Dítěti je umožněno používání specifických pomůcek pro zajištění pocitu bezpečí a jistoty.
- Vzdělávací činnosti jsou realizovány v menších skupinách či individuálně, podle potřeb a volby dětí.
- Učitelka uplatňuje k dítěti laskavě důsledný přístup, dítě pozitivně přijímá.
- V mateřské škole jsou aktivně podněcovány pozitivní vztahy, které vedou k oboustranné důvěře a spolupráci s rodinou.

Péče o děti od dvou do tří let musí být organizačně a provozně zajištěna v souladu s platnými právními předpisy.

10 PŘÍLOHY

10.1 Příloha: Nabídka témat, podtémat k integrovaným blokům

10.1.1 Nabídka témat, podtémat k integrovaným blokům

(paní učitelka si volí témata a podtémata dle vlastního určení, v případě potřeby může využít tuto nabídku)

1 KLUCI, HOLKY, JDEME DO ŠKOLKY

(září)

- **To jsem já, to jsi ty**
- **Naše školka školička, je krásná jak písnička**
- **Máme se rádi, chceme se přátelit**
- **Babí léto září**

2 PODZIMNÍČEK A JEHO KRÁLOVSTVÍ

(říjen, listopad)

Šťastnou cestu vlaštovičky

Ptáčku, jak zpíváš

Pták Ohnivák a liška Ryška

- **Co skrývá proutěný košík**

Pracujeme na zahrádce

Sklízíme brambory

Jdeme na houby

- **Hrajeme si s větrem**

Žabička rosnička

Strom ztrácí listy

Vyletěl si pyšný drak

- **Lidové zvyky**

To je zlaté posvícení

- **Veverka běhá po lese**

Přípravy zvířátek na zimu

Kam půjdou zvířátka spát

3 KDYŽ NAPADNE BÍLÁ PEŘINA

(prosinec)

- **Barborka a Mikuláš**
- **Vánoční cinkání**

Adventní čas

4 JÁ A MŮJ SVĚT

(leden, únor)

- **Kam se ztratil sněhulák**

*Cesta do krajiny věčného sněhu a ledu
Hraní s mrazem a meluzínou
Kam chodí zvířátka spát*

- **Čistota půl zdraví**

*Jak se cítím
Lidské tělo
Ubrousku, prostří se*

- **Dělání, dělání, všechny smutky zahání**

*Hej, hej, hej, je tu masek rej
Šáteček od švadlenky*

5 VOLÁME SLUNÍČKO

(březen, duben)

- **Svlékáme si kabátky**

*První sněženka
Jak se oblékáme*

- **Na tom našem dvoře**

*Jaro ťuká na vrátka, narodí se zvířátka
Co se klube z vajíček*

- **Hody, hody doprovody**

*Co přinesla kropenatá slepička
Já jsem malí koledníček*

- **Knihy je můj kamarád**

*Babičiny pohádky
Jak plyne čas*

6 NAŠE KRÁSNÁ ZEM

(květen, červen)

- **Místo, kde žijeme**

*Život na vesnici
Poznáváme města
Odpadky se na nás valí*

- **Kdo nás má rád**

Kdo je kdo
Přejeme maminkám

- **Putování vesmírem**

UFO a Marťáci
Země je kulatá, místa je tu dost

- **ZOO aneb týden v Africe**

Kam chodí slunce spát
Život v moři

- **Co létá, jezdí, pluje**

7 TAJEMSTVÍ LESNÍCH SKŘÍTKŮ, VÍLY AMÁLKY A VODNÍKA ČESÍLKA

(červenec, srpen)

- **Zakleté lesní království**

Králové lesa
Kdo bydlí v lese

- **Tančíme na louce**

Na mravenčí pasece

- **Hopsání veverek**

My se sportu nebojíme
Děti se radují

- **Přátelé od vody**

- **Voláme na shledanou**

Turistika není nuda
Námořníci
Loučení se školkou

10.2 Příloha: Integrovaný blok

Příloha: Integrovaný blok – Očekávané výstupy v úrovni klíčových kompetencí (u dětí předškolního věku)

1. KLUCI, HOLKY, JDEME DO ŠKOLKY - Očekávané výstupy v úrovni klíčových kompetencí

→ **Kompetence k učení**

Má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu dění v prostředí, ve kterém žije.

→ **Kompetence k řešení problémů**

Všimá si dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem.

→ **Kompetence komunikativní**

V běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou.

→ **Kompetence sociální a personální**

Napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí. Ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy.

→ **Kompetence činnostní a občanské**

Odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem. Spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat.

2. PODZIMNÍČEK A JEHO KRÁLOVSTVÍ - Očekávané výstupy v úrovni klíčových kompetencí

→ **Kompetence k učení**

Klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všimá, co se kolem něho děje, chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí. Soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje a všimá si souvislostí.

→ **Kompetence k řešení problémů**

Řeší problémy, na které stačí, známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně, náročnější s oporou a pomocí dospělého. Problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu.

→ **Kompetence komunikativní**

Průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím.

→ **Kompetence sociální a personální**

Chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování.

→ **Kompetence činnostní a občanské**

Svoje činnosti a hry se učí plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat. Chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá.

3. KDYŽ NAPADNE BÍLÁ PEŘINA - Očekávané výstupy v úrovni klíčových kompetencí

→ **Kompetence k učení**

Při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům.

→ **Kompetence k řešení problémů**

Rozlišuje řešení, která jsou funkční a vedou k cíli. Chápe, že vyhýbat se problémům nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou.

→ **Kompetence komunikativní**

Dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)

→ **Kompetence sociální a personální**

Uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky. Projevuje citlivost, vnímá nespravedlnosti.

→ **Kompetence činnostní a občanské**

Dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky. Má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení.

4. JÁ A MŮJ SVĚT - Očekávané výstupy v úrovni klíčových kompetencí

→ **Kompetence k učení**

Dítě se učí nejen spontánně, ale i vědomě, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje.

Pokud se mu dostává uznání a ocenění, učí se s chutí.

→ **Kompetence k řešení problémů**

Nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu. Uvědomuje si, že svou aktivitou může ovlivnit situaci při řešení problémů.

→ **Kompetence komunikativní**

Ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi. Dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává.

→ **Kompetence sociální a personální**

Dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším. Při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích se chová obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout.

→ **Kompetence činnostní a občanské**

Dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské). K úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých. Má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami, i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat.

5. VOLÁME SLUNÍČKO - Očekávané výstupy v úrovni klíčových kompetencí

→ **Kompetence k učení**

Odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých. Poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo.

→ **Kompetence k řešení problémů**

Zpřesňuje si početní představy, užívá číselných i matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti.

→ **Kompetence komunikativní**

Rozumí slyšenému, slovně reaguje, samostatně vyjadřuje své myšlenky, vede smysluplný dialog. V běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu.

→ **Kompetence sociální a personální**

Samostatně se rozhoduje o svých činnostech, umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej.

→ **Kompetence činnostní a občanské**

Ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit. Zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění.

6. NAŠE KRÁSNÁ ZEM - Očekávané výstupy v úrovni klíčových kompetencí

→ **Kompetence k učení**

Orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije. Soustředí se na činnost, záměrně si zapamatuje, učí se nejen spontánně, ale i vědomě.

→ **Kompetence k řešení problémů**

Při řešení myšlenkových i praktických problémů užívá logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích.

→ **Kompetence komunikativní**

Dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává. Ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim naučit. Má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku.

→ **Kompetence sociální a personální**

Je schopno chápat, že lidé se různí a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečným. Rozpozná nevhodné chování, vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost.

→ **Kompetence činnostní a občanské**

Uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu. Ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit.

**7. TAJEMSTVÍ LESNÍCH SKŘÍTKŮ, VÍLY AMÁLKY A VODNÍKA ČESÍLKA -
Očekávané výstupy v úrovni klíčových kompetencí**

→ **Kompetence k učení**

Získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení, učí se nejen spontánně, ale i vědomě. Experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů.

→ **Kompetence k řešení problémů**

Zkouší, experimentuje, spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty, využívá při tom dosavadních zkušeností, fantazii a představivost. □

Kompetence komunikativní

Ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní. Domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci.

→ **Kompetence sociální a personální**

Spolupodílí se na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobí se jim.

→ **Kompetence činnostní a občanské**

Chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nezájem, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky.

